Länsförsäkringar Stockholm

Årsredovisning

2019

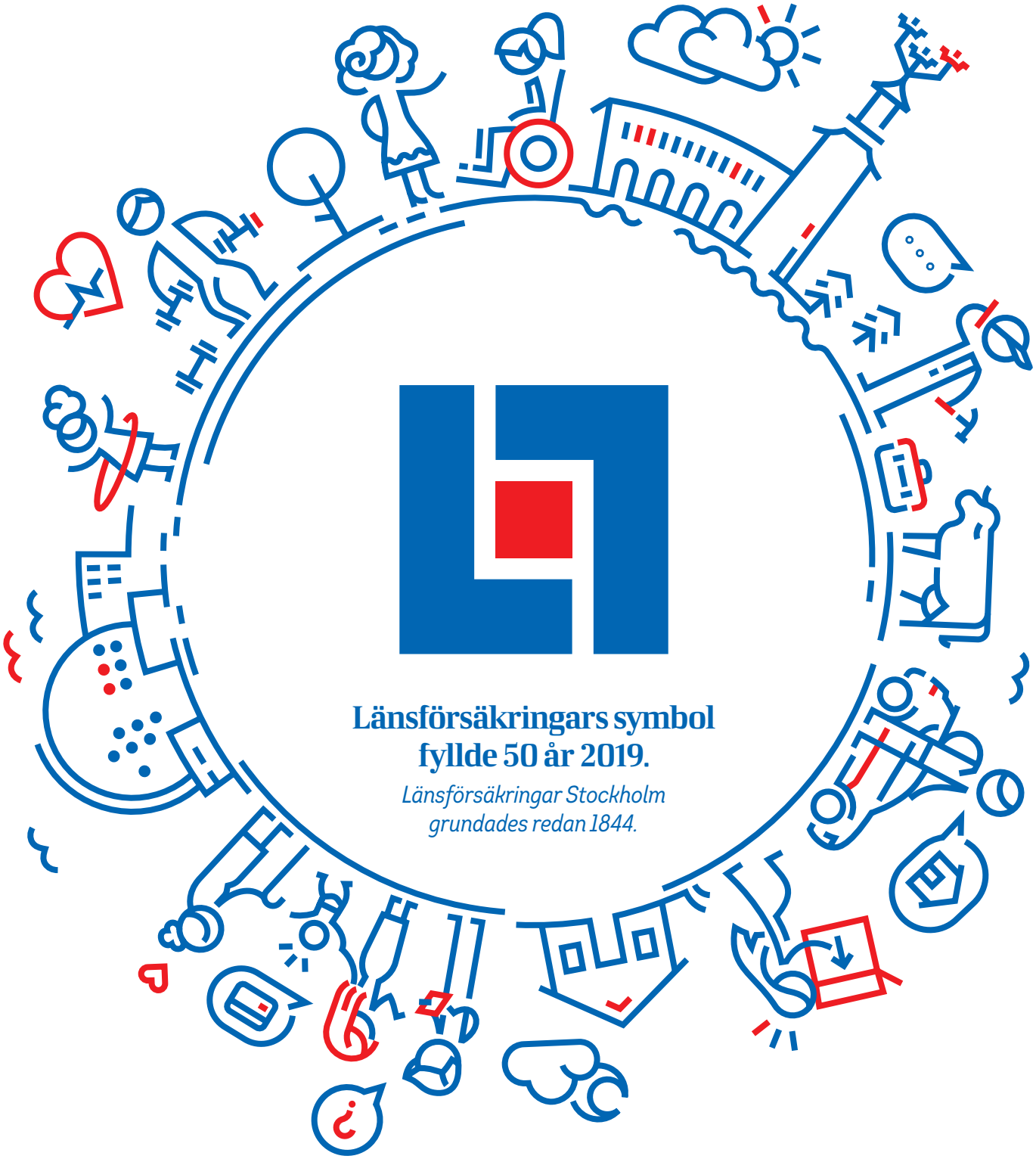

Detta har hänt 2019

Det finansiella året

Vår bank:
Vår bank har
96 075
kunder totalt – en ökning med 3,3% under 2019

Bilförsäkringar
Under 2019 har det tecknats
41 942
nya bilförsäkringar

Barnförsäkringar
Under 2019 har det tecknats
3 243
nya barnförsäkringar

Förmedlade bostäder
Antal förmedlade bostäder av Länsförsäkringar Fastighetsförmedling i Stockholm
5 308
bostäder

Nya medarbetare
Under året rekryterades totalt 76 nya medarbetare till Länsförsäkringar Stockholm, och vi var vid årets slut
364
heltidsanställda

NYCKELTAL MODERBOLAG	2019	2018
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, MSEK	748	271
Operativt resultat i de tre kärnaffärerna, MSEK	60	118
Balansomslutning, MSEK	8 250	7 407
Konsolideringsgrad, %	211	194
Medelantalet anställda	377	360
Antal kunder	554 868	544 833
Sakförsäkringsaffären		
Premieinkomst, MSEK	2 205	2 047
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, MSEK	51	88
Totalkostnadsprocent efter avgiven återförsäkring, %	98	96
Antal kunder	361 220	350 718
Livförsäkringsaffären		
Premieinkomst, MSEK	2 647	2 566
Förvaltat kapital, MSEK	64 980	56 114
Antal kunder	222 161	223 156
Bankaffären		
Inlåning, MSEK	8 317	7 894
IPS och ISK, MSEK	1 980	1 361
Marknadsvärde fonder, MSEK	1 559	1 159
Utlåning, MSEK	35 614	33 167
Antal kunder	96 075	92 968
Kapitalförvaltning		
Totalavkastning exkl. egna kostnader %	11,6	3,07

Premieinkomst Sak, MSEK

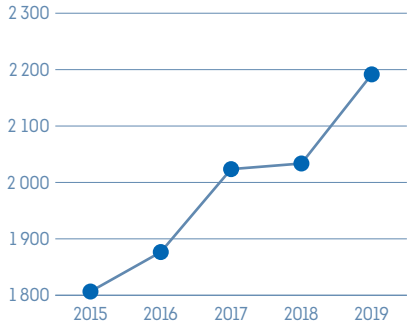

Förvaltat Kapital Liv, MSEK

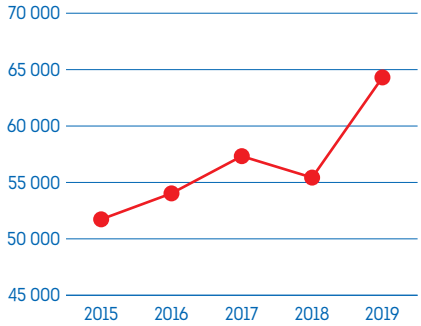

Affärsvolym Bank, MSEK

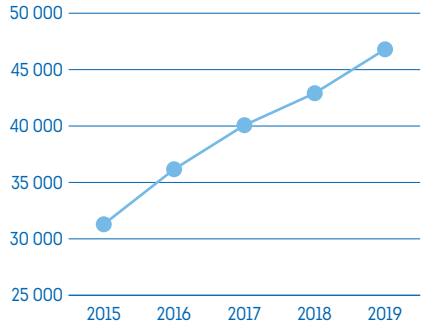

Året som gått

Länsförsäkringar Stockholm 175 år
Grunden till dagens Länsförsäkringar Stockholm lades redan 1844, då Stockholms Stads och Stockholms läns brandstodsbolag bildades. I 175 år har vi funnits här för stockholmarna och utvecklats i takt med samhället. Detta firades internt den 8 maj då vi hyllade vår resa under 175 år och rustar för kommande 175 år (minst).

Alfrida
Den 2 januari drog stormen Alfrida in över stora delar av Stockholms län med nedfallna träd, strömavbrott, skadade byggnader och bilar som följd. Vi registrerade totalt över 2 500 stormskador till följd av Alfrida, varav cirka 1 600 är privatkunder, 800 lantbrukare och 100 företagskunder.

Sveriges största brandövning
2019 var tredje året som vi, tillsammans med de 22 andra länsförsäkringsbolagen i landet, deltog i kampanjen Sveriges största brandövning. Alla har säkert varit med om en brandövning någon gång. Trots att de allra flesta bränder där människor skadas sker i hemmen är det få av oss som har gjort slag i saken och brandövat med våra nära och kära. Med kampanjen Sveriges största brandövning vill vi få fler att brandöva hemma. Vi såg också till att skapa förutsättningar att förebygga bränder genom att dela ut 1 250 brandvarnare till stockholmarna och även erbjuda ett brandpaket innehållande brandsläckare, brandvarnare och brandfilt till halva priset vilket 1 119 stockholmare nappade på.

Ökning av försäkringar
Länsförsäkringar Stockholm har haft en fortsatt god tillväxt på försäkringssidan. Nettoökningen under året blev cirka 10 500 försäkringar varav närmare 10 000 var privatförsäkringar. Bolaget har nu totalt 416 000 försäkringar, varav 362 000 är för privatkunder.

Kundvänligare kontor i Solna
En bättre miljö för kunder och medarbetare var målet när vi i under sommar och höst byggde om entréplanet på Telegrafgatan 8A i Solna. Resultatet är en välkomnande mötesplats som speglar vårt varumärke och vårt breda utbud av produkter för trygghet genom hela livet.

Skadehantering i rekordfart!
Trots ett år med fler skador än 2018 – omkring 9 000 fler – hanterade våra skadeavdelningar ärendena i snabb takt och med fortsatt hög servicenivå. Resultatet är den lägsta skadekvoten (antal öppna skador i förhållande till antal anmälda skador) i Länsförsäkringar Stockholms historia.

Vi engagerar oss i samhället
Länsförsäkringar Stockholm har som första bolag i länet certifierats som en FairPayer. Detta är en certifiering som säkerställer att vår sponsring fördelas jämställt i syfte att alla, oavsett kön, ska ges samma möjligheter att idrotta. Förutom att sponsringen fördelas jämlikt mellan flick- och pojklag så är även den geografiska spridningen i länet viktig. Under 2019 har vi sponsrat 22 barn- och ungdomslag i länet och fördelningen ligger 50/50 mellan pojkar och flickor

Reflexvästar
Vi fortsätter vårt lokala samhällsengagemang och har under 2019 delat ut över 40 000 reflexvästar till förskolebarn. Vi har sedan starten 2014 delat ut fler än 110 000 reflexvästar.

Innehåll

2 Detta har hänt
4 Vd har ordet
7 Våra kunder är också våra ägare
8 Samverkan som stärker Länsförsäkringar Stockholm
10 Förvaltningsberättelse

Finansiella rapporter

13 Femårsöversikt
14 Resultaträkning
15 Resultatanalys
16 Balansräkning
18 Rapport över förändringar i eget kapital
19 Kassaflödesanalys
21 Noter till finansiella rapporter

Övrig information

40 Underskrifter
41 Revisionsberättelse
44 Styrelse
45 Företagsledning
46 Fullmäktige
47 Ord & uttryck

Bolagsstämma 2020

Ordinarie Bolagsstämma hålls torsdagen den 16 april, klockan 18.00 på Länsförsäkringar Stockholms huvudkontor i Solna.

Effektivisering genom digitalisering, med tanke på våra kunder

Det känns riktigt roligt att nu ha avslutat mitt första helår som Vd på Länsförsäkringar Stockholm. Det har varit ett händelserikt år som vi stänger med ett mycket gott resultat. 2019 blev resultatmässigt Länsförsäkringar Stockholms bästa någonsin.

Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 748 miljoner kronor att jämföra med 271 miljoner kronor förra året. En stark börsutveckling är den främsta orsaken till det goda resultatet. Kapitalavkastningen på våra placeringar uppgick under året till 704 miljoner kronor. Ett ytterligare bidrag till den höga avkastningen var det gångna årets kronförsvagning som ökade värdet på våra utländska innehav räknat i svenska kronor.

Året började dock dramatiskt med att stormen Alfrida drog in över länet och orsakade enorma skador för våra kunder. Det var en tuff tid för alla drabbade, samhället och även för oss som försäkringsbolag. Jag tror tyvärr att väderfenomen som Alfrida är något vi kommer att se mer av framöver. Vi vet att vi står inför klimatförändringar som kommer att följas av extrema väderhändelser såsom stormar, skyfall och torka. Det gör klimatfrågan till den största hållbarhetsutmaningen för Länsförsäkringar Stockholm och vi behöver arbeta både förebyggande och förberedande för att på bästa sätt rusta oss och våra kunder framöver.

Vi fortsätter vår resa mot visionen

Vår vision är att bli stockholmarnas mest omtyckta företag. Vi vill vara förstahandsvalet inom området ekonomisk trygghet för de privatpersoner och företagare som bor och verkar i Stockholms län. Därför arbetar vi dagligen för att genom hela kundresan erbjuda branschens bästa kundupplevelse, alltid med utgångspunkt från våra

ledstänger nära, enkla och pålitliga. Det personliga mötet är fortfarande mycket viktigt för oss och även om vi redan idag är starka där genomför vi ständigt förbättringar för att skapa branschens bästa kundmöte. Samtidigt utvecklar vi vårt digitala möte med sikte på att öka den personliga anpassningen och erbjuda en friktionsfri kundupplevelse. Vår ambition är att våra digitala verktyg och hjälpmedel ska vara enkla både för kunder och för medarbetare. Det är glädjande att se att vårt arbete ger resultat i form av ökad kundnöjdhet.

Vi fortsätter även att effektivisera vår verksamhet. För oss handlar ökad effektivitet om att frigöra tid för att fokusera på rätt saker. Där kan vi bli ännu bättre med hjälp av digitalisering och robotisering samt genom att arbeta mer kostnadseffektivt utifrån dataanalys för att skapa ännu bättre och mer målgruppsanpassade erbjudanden. I slutänden handlar effektivisering på Länsförsäkringar Stockholm om att kunna lägga mer tid på det kundnära mötet.

En viktig pusselbit för att nå vår vision är att stärka varumärket Länsförsäkringar Stockholm. Under våren lanserade vi vårt eget varumärkeskoncept Med tanke på dig, som på kort tid fått fäste på en konkurrensutsatt marknad.

Sakförsäkringsaffärens resultat tyngdes av skador

Förutom stora skadekostnader i samband med stormen Alfrida försvagades resultatet i sakförsäkringsaffären av ovanligt många bränder utan inbördes orsakssamband och förluster inom delar av den kommersiella fordonsaffären. Det sammanlagda resultatet för sakförsäkringsaffären slutade på 51 miljoner kronor. Vår tillväxtsatsning ledde till 2 029 miljoner kronor i premieintäkt vilket är en ökning med 105 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Tillväxt inom bankaffären trots hård konkurrens

Vi hade en god tillväxt i den förmedlade bankaffären under året men en ökad konkurrens pressade bolånemarginalerna vilket påverkade lönsamheten negativt. Den samlade volymen i vår förmedlade bankaffär uppgick till 47 470 miljoner kronor, en ökning med 3 890 miljoner kronor jämfört med föregående år. Resultatet landade på -3 miljoner kronor.

Utvecklingen fortsatt god för Livförsäkringsaffären

Vår förmedlade livförsäkringsaffär hade en fortsatt god utveckling. Resultatmässigt levererade livförsäkringsaffären ett överskott på 12 miljoner kronor. Livkapitalet uppgick vid årets slut till 64 980 miljoner kronor, en tillväxt på 8 866 miljoner jämfört med föregående år. En starkt bidragande orsak till tillväxten var den starka börsuppgången.

Vi fortsätter att ge tillbaka till stockholmarna

Som lokalt och kundägt bolag ser vi att vårt ansvar sträcker sig bortom det egna erbjudandet. Våra samhällsengagemang handlar om att ge tillbaka till stockholmarna genom att bidra till ett tryggare Stockholm. Vi fortsätter vårt samarbete med Fryshuset för ökad inkludering och för att motverka utanförskap. Nytt för året var uppstarten av vårt nya gemensamma program för socialt entreprenörskap där vi tillsammans med Fryshuset, via ekonomiska bidrag och praktisk handledning, stödjer unga i att genomföra idéer som bidrar till ett tryggare Stockholm.

Vi fortsätter också att dela ut reflexvästar kostnadsfritt till förskolorna i Stockholms län. Under året har vi delat ut över 40 000 reflexvästar för att skydda våra förskolebarn i trafiken.

Vår nya hållbarhetsstrategi visar vägen framåt

Under året som gått har vi arbetat fram en ny hållbarhetsstrategi där vi höjer ambitionsnivån och tydligare styr mot att minska vårt klimatavtryck genom hela värdekedjan. Vi vill vara ett av de företag som framgångsrikt bygger sina affärer runt omställningen till ett hållbart samhälle. Vi vet att våra kunder värnar om hållbarhet och förväntar sig att vi ska driva utvecklingen mot ett mer hållbart erbjudande inom bank, försäkring och pension. Vår målsättning är att år 2030, i allt väsentligt, ha ett positivt avtryck på klimat, miljö och samhälle. Det betyder att vi ska minska vårt avtryck i våra investeringar, i våra upphandlingar, i vår skadehantering och i vårt kunderbjudande.

En viktig insats vi kan göra för klimatet, miljön och våra kunder är att förhindra att skador inträffar. Under året bjöd vi in våra bilförsäkringskunder att testa Körvänlig, en tjänst för säkrare och mer miljövänlig körstil. Körvänlig består av en sensor som kunden enkelt placerar i sin bil samt en tillhörande app där kunden kan följa sitt körbeteende och få vägledning för att köra mer trafiksäkert och miljövänligt. Vi har även erbjudit ett antal villaförsäkringskunder att testa Bopulsen, en digital tjänst som hjälper kunden att dokumentera, trygga och hålla koll på sitt boende.

Förändringar i styrelsen

Under hösten gick vår styrelseordförande sedan 2008, Christer Villard, hastigt bort efter en tids sjukdom. Christer var en trygg och tydlig ordförande som var mycket uppskattad i bolaget. Han hade en smittande energi och var alltid positiv och uppmuntrande gentemot mig och mina kollegor och det är ett stort tomrum han lämnar efter sig. Det känns då skönt att vår tidigare vice ordförande Lennart Käll tar vid och efterträder Christer som vår ordinarie ordförande. Lennart har ingått i styrelsen sedan 2013 och leder nu vårt styrelsearbete framåt.

Jag vill slutligen rikta ett tack till alla medarbetare för det engagemang och bra arbete som utförts under året. Jag vill också hälsa våra nya medarbetare välkomna och jag ser fram emot att tillsammans fortsätta resan mot visionen under nästa år.

Solna i februari 2020

Charlotte Barnekow
Vd, Länsförsäkringar Stockholm

Du är vår allra yngsta. Tänk när du tar dina första stapplande steg. Kanske kommer du att få en buckla på mammas bil när du tagit körkort? Och är det din idé som ska rädda världen så att du behöver låna till ett företag? Vem du än blir så kommer du att göra ditt bästa av livet och vi ska trygga dig på vägen.

Med tanke på dig

Med vårt nya varumärkeskoncept **Med tanke på dig** vill vi tydliggöra vilka vi är och var vi står. Att vi med vår produktbredd, värderingar och bolagsform är en aktör som står för trygghet genom hela livet. Som kundägt bolag har vi inga andra lojaliteter än våra kunder, allt vi gör, gör vi med tanke på dem.

Bilden visar vår lanseringskampanj som syntes brett i Stockholm under året.

Länsförsäkringar Stockholm

Våra kunder har ett stort inflytande

Våra kunder väljer vem som ska representera dem i fullmäktige som är vårt högsta beslutande organ och bland annat utser bolagets styrelse.

Vi är långsiktiga och står för ekonomisk stabilitet

Vi drivs av en idé, inte en börskurs och behöver därför aldrig jaga kortsiktig vinstmaximering. Vi vet att långsiktig ekonomisk stabilitet är grunden för en hållbar affär.

Vi engagerar oss för ett tryggare Stockholm

Vi bryr oss om Stockholm och tittar längre än till vårt eget erbjudande - för stockholmarna. Vi engagerar oss i lokala initiativ som är viktiga för stockholmarna.

Nöjda kunder är vår ledstjärna - alltid

Som kundägda har vi bara en enda uppdragsgivare – dig som kund – och beslut och värderingar styrs utifrån det. För oss är inte kundnöjdhet ett medel för att nå ett annat mål – nöjda kunder är målet.

Våra kunder är också våra ägare

Länsförsäkringar Stockholm är ett kundägt bolag med verksamhet i Stockholms län. I och med att vi ägs av kunderna i vårt verksamhetsområde är vi geografiskt nära våra kunder. Vi delar samma vardag i Stockholms län.

Länsförsäkringar Stockholm är ett av 23 länsförsäkringsbolag, en del av länsförsäkringsgruppen och ett av Stockholms äldsta bolag. Verksamheten föddes ur behovet att försäkra sig mot bränder och Bolaget grundades redan 1844 som två brandstodsbolag – Stockholms läns respektive Stockholms stads brandstodsbolag. 1917 började vi samarbeta med övriga brandstodsbolag och tillsammans med dem bildade vi 1936 det som idag är Länsförsäkringar AB. 1971 gick de bägge ursprungsbolagen samman under namnet Länsförsäkringar Stockholm.

Sedan 1844 har vi försäkrat människor och saker och har utvecklats och breddats i takt med människors förändrade levnadssätt och behov.

Vi är ensamma på marknaden om att erbjuda sakförsäkring, livförsäkring, bank och fastighetsförmedling under ett och samma tak. Vi hjälper våra kunder till en trygg och enkel vardagsekonomi. Att vi är kundägda innebär att vi bara har en enda uppdragsgivare – dig som kund – och beslut och värderingar styrs utifrån det. I dialog med våra kunder och i takt med omvärldens förändringar utvecklar och anpassar vi ständigt vårt erbjudande. Allt för att möjliggöra ett tryggt, skadefritt och hållbart liv i Stockholm.

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Stockholm

Länsförsäkringar Stockholm äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lika lokala - Länsförsäkringar Stockholm har alltid kundkontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

1. Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB
Länsförsäkringar Stockholm äger 8,9 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Stockholms konsolideringskapital.

2. Styrkan i varumärket
Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2019 visar att Länsförsäkringar har det nionde högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

3. Liv- och pensionsförsäkring
Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars rekommenderade fondutbud består av 38 fonder med eget varumärke och 54 externa fonder. Utöver det rekommenderade utbudet erbjuds 57 fonder i ett utökat fondutbud. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Länsförsäkringar Fondliv förvaltar 159 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv, som är stängt för nyteckning sedan 2011, förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd; Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. De flesta kunder med Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension har möjlighet att byta sina befintliga försäkringar till Nya Trad. Länsförsäkringar Liv förvaltar cirka 114 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

4. Bankverksamhet
Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder både bland företags- och privatkunder.

5. Djur- och grödaförsäkring
Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som nära, innovativa, engagerade och enkla byggt ett starkt varumärke i Sverige. Nu pågår arbetet med att etablera Agrias varumärke på de övriga fem marknaderna med samma framgångrika koncept. En viktig del av Agrias affärsmodell är nära samarbeten med djurägarorganisationer.

6. Hälsa
Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och gruppförsäkringsområdet, mot såväl företags- som privatsegmentet. Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring samt bolåneskyddet Bo kvar.

7. Stabil återförsäkring till lägre kostnad
Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Stockholm betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av

återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Stockholms kunder.

8. Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice.

9. Gemensam utveckling

En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och att öka värde för kunderna.

Utveckling av kundmötesplatserna

Under 2019 har specifika satsningar gjorts för att utveckla företagskundmötet, för att förbättra för privatkunderna inom områdena motor och boende och för att generellt förenkla hanteringen av skadeärenden för kunderna. Kontinuerligt pågår också arbete med förbättrad självservice och för att förbättra dialogen och kommunikationen med kunderna.

Det går nu att i de digitala kanalerna kommunicera direkt med enskilda kunder på ett företag, till exempel för att distribuera möteskallelser med bilagor till en personlig brevlåda. Möjligheterna i appen har förbättrats, bland annat i form av en ny startsida som utgår från bolagets produkter och tjänster och genom förbättrade funktioner avseende betalningar och överföringar. Även informationen på de öppna sidorna, lansforsakringar.se, har förbättrats med tydligare struktur och innehåll samt företagsfokuserade nyheter vid in- respektive utloggning. Företag kan nu också få e-fakturor Business-to-Business från Länsförsäkringar, det innebär att bolaget får fakturan i form av en elektronisk transaktion direkt in i ekonomisystemet.

Dialogen med motorförsäkringskunder har förbättrats genom ett automatiserat flöde. Ett välkomstbrev till nya kunder följs av utskick med bland annat tips om hur självbetjäningstjänster kan användas och vilka fördelar ett utökat engagemang hos Länsförsäkringar ger. Även för motorförsäkringskunder har informationen i de digitala kanalerna förbättrats successivt, det är nu enklare att bli och vara kund.

Även för boendekunder har dialogen förbättrats på motsvarande sätt som för motorförsäkringskunder. Det är nu också enklare att köpa en boendeförsäkring i de digitala kanalerna med möjlighet att välja till exempel självrisk och betalningssätt, en förbättring som nu införs successivt.

Kunderna har under året fått utökad självservice för skadeärenden. Det är möjligt att anmäla skador i såväl det inloggade mötet som i appen, tidigare har motsvarande möjlighet funnits i begränsad omfattning. Det går också att göra ändringar i en befintlig anmälan och att skicka med underlag, till exempel bilder, för att underlätta skaderegleringen. På motsvarande sätt kan kunden också ta emot underlag från Länsförsäkringar. Nästa steg är att kunden ska kunna följa hanteringen av skadan i de digitala kanalerna, under året har grundläggande arbete för att skapa denna möjlighet genomförts. Kontinuerligt har också de öppna sidorna förbättrats, allt för att ge kunderna bättre information och en enklare skadehantering.

Utöver detta har många andra förbättringar av de digitala kanalerna, Länsförsäkringars hemsida, det inloggade mötet samt appen, levererats under 2019. Exempelvis är det enklare för kunderna att uppdatera sina kontaktuppgifter och att välja distributionssätt, digital eller post, för dokument. Det är enklare att ansöka om bolån, fondinformationen har förbättrats inkluderande placeringsförslag och användare utan personnummer kan logga in med samordningsnummer. Det är också enklare att hitta eftersökt information och få stöd för hantering av olika ärenden, till exempel att teckna ett försäkringsavtal. Generellt har också säkerheten förbättrats vilket ger ett utökat kundskydd.

Kunddialogen har utvecklats genom införande av ett nytt verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning via e-post och SMS. Detta tillsammans med förbättrade analysmöjligheter gör det möjligt att ge kunderna relevanta och personliga erbjudanden vid rätt tillfälle. Kommunikation och distribution har löpande förbättrats under året, till exempel kan kunder som använder den digitala brevlådan Kivra nu få huvuddelen av försäkringsbrev och -fakturor distribuerade till denna.

Kunder som tecknar försäkring i det personliga kundmötet, till exempel via telefon, kan nu också direkt teckna avtal för autogirobetalning. Det möjliggörs genom användning av Mobilt BankID.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Stockholm avger härmed årsredovisning för 2019, bolagets 176:e verksamhetsår.

Koncernen

I koncernen ingår moderbolaget Länsförsäkringar Stockholm (organisationsnummer 502002-6265) samt de helägda dotterbolagen Telegrafgatan RE AB (organisationsnummer 556691-9428) och LFS Fastigheter AB (organisationsnummer 559170-7855).

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Stockholm är ett ömsesidigt försäkringsbolag som har sitt verksamhetsområde i Stockholms län. Bolaget tillhandahåller direkt försäkring i form av olycksfalls- och sjukförsäkring, motorfordonsförsäkring, spårfordonsförsäkring, fartygsförsäkring, godstransportförsäkring, försäkring mot brand och annan skada på egendom, fartygsansvarsförsäkring, allmän ansvarighetsförsäkring, annan förmögenhetsskada samt rättsskyddsförsäkring. Bolaget tar även emot återförsäkring från andra försäkringsbolag avseende samtliga skadeförsäkringsklasser och tilläggsförsäkring samt lång olycksfalls- och sjukförsäkring. För att kunna erbjuda kunderna ett komplett sortiment av försäkrings-, fond- och bankprodukter förmedlar bolaget livförsäkring, banktjänster, fondförvaltning samt djur- och grödaförsäkring från Länsförsäkringar AB och dess dotterbolag.

Affärsvolym

Den totala affärsvolymen fördelar sig enligt nedan.

MSEK	2019	2018
SAKFÖRSÄKRINGSAFFÄR		
Premieinkomst, direktförsäkring	2 078	1 975
Premieinkomst, mottagen återförsäkring	127	73
Premieinkomst, förmedlad försäkring	572	558
Placeringstillgångar	6 910	5 966
LIVFÖRSÄKRINGSAFFÄR[1]		
Premieinkomst	2 647	2 566
Förvaltat kapital	64 980	56 114
BANKAFFÄR[1]		
Bank, inlåning	8 317	7 894
IPS och ISK	1 980	1 361
Bank, utlåning	35 614	33 167
varav hypotekslån	33 986	31 517
Fondförvaltning	1 559	1 159

[1] Avser förmedlad affär

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Stockholm förenar det lokala bolagets fördelar med det stora bolagets resurser. Tillsammans med 22 andra länsförsäkringsbolag täcker länsförsäkringsgruppen hela Sverige. Länsförsäkringar Stockholm äger, tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag, Länsförsäkringar AB, där länsförsäkringsgruppen har sin gemensamma utvecklings- och serviceorganisation samt produktbolag för bland annat livförsäkring, fondförvaltning och banktjänster. Styrelsen för Länsförsäkringar Stockholm ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. I detta ingår att fastställa en ändamålsenlig organisation, övergripande mål och strategier samt riktlinjer för styrning och kontroll av verksamheten. För att förstärka styrelsen i dess arbete har styrelsen ett Risk- och Kapitalförvaltningsutskott, ett Revisionsutskott och ett Ersättningsutskott. Inom bolaget finns de centrala funktionera för internrevision, riskhantering, compliance och aktuarie. Inom bolaget finns även ett dataskyddsombud och en klagomålsansvarig. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt arbete och en instruktion för verkställande direktören. I en särskild riktlinje fastställs företagets organisation och ansvarsfördelningen klargörs mellan bolagets olika enheter och befattningshavare. Beredning av val till Länsförsäkringar Stockholms styrelse utförs av en valberedning som är utsedd av fullmäktige. Styrelsen har under året bestått av fem till sju ordinarie stämmovalda ledamöter. Därutöver har det funnits en till två ordinarie arbetstagarrepresentanter samt en suppleant till dessa. Styrelsen har under året haft åtta sammanträden.

Medarbetare

Länsförsäkringar Stockholms vision är att bli stockholmarnas mest omtyckta företag. Den resan börjar på hemmaplan genom att alla medarbetare bidrar till ett arbetsklimat där samtliga är engagerade, får utrymme för sina idéer och tankar och deltar i att skapa en bättre upplevelse för kunderna. I flera års tid har bolaget arbetat strukturerat med prestationsutvecklingssamtal i en modell som tar sin utgångspunkt i ett antal områden. Dessa är avgörande för att bygga en kultur som utvecklar bra prestationer och högt engagemang i arbetet.

För att kunna leverera enligt uppsatta mål har bolaget arbetat aktivt med att skapa förutsättningar för prestation genom att exempelvis säkerställa kompetensutveckling. Under 2019 har bolaget genomfört drygt 7 600 timmars internutbildning, vilket motsvarar mer än 20 timmar utbildning per heltidsanställd.

Under 2019 har stort fokus lagts på att arbeta med ledarskap för att ytterligare skapa förutsättningar för prestation i en kundcentrerad kultur. Ledarträningar och ett antal ledarforum har genomförts och en medarbetarprofil har implementerats jämte ledarprofilen. Ambitionen med Ledarprofilen är att skapa en gemensam plattform att utgå från baserad på den interna handboken Stockholmsguiden och skapa verktyg för ett starkt och gemensamt ledarskap som driver mot visionen. Det skapar i sin tur förutsättningar för självledarskap, engagemang och prestation, både hos individen och gruppen.

På hemmaplan har arbetet fortsatt med egna ambassadörer - medarbetarna.

Detta följs bland annat upp genom regelbundna medarbetarundersökningar där bolaget systematiskt arbetar med resultaten. Arbetet har gett utslag och för andra året i rad har eNPS-målet överträffats. I mätningen 2019 ökar bolagets Teameffektivitet, vilket är ett mått på samarbete och effektivitet inom teamet. Under 2019 svarade 78 procent av grupperna bra eller utmärkt, jämfört med cirka 60 procent föregående år.

Länsförsäkringar Stockholm värderar hälsa högt och är måna om hur varje medarbetare mår fysiskt och psykiskt. Balansen mellan jobb och fritid är viktig för att må bra. Genom att följa sjukstatistiken kan bolaget få en indikation på hur den allmänna hälsan utvecklas. 2019 låg den genomsnittliga sjukfrånvaron (inkluderad kort- och långsjukskrivning) på 4 procent, vilket också var i linje med bolagets mål. Som arbetsgivare tar Länsförsäkringar Stockholm ansvar för det. Utöver det systematiska arbetsmiljöarbetet med exempelvis regelbundna möten i arbetsmiljökommittén och risk- och konsekvensanalyser vid verksamhetsförändringar, följs medarbetarnas hälsa i medarbetarsamtalen. Alla medarbetare erbjuds en hälsounderökning, förmånlig sjukvårdsförsäkring och friskvårdsbidrag för att skapa möjlighet till fler hälsofrämjande aktiviteter för bolagets anställda.

Medarbetarstatistik
Vid omräkning till heltid motsvarar bolagets samtliga anställda 364 heltidstjänster vid utgången av 2019. Medelåldern uppgår till 40,6 år. Av bolagets medarbetare utgör 57 procent kvinnor och 43 procent män. På chefspositioner med personalansvar i bolaget är fördelningen 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Ersättning
Ersättning till ledande befattningshavare, se Not 8.

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under året
Skadeåret 2019
2019 startade blåsigt med stormen Alfrida som drog in över landet på nyårsdagen och orsakade strömavbrott, trafikstörningar

och skador på bland annat byggnader och bilar. Antalet skador under januari månad var cirka 40 procent högre än året innan och många i bolaget fick arbeta oerhört intensivt för att hjälpa oroliga kunder med diverse frågor och för att besiktiga de stora antal skador som drabbat kunder. Den ekonomiska konsekvensen av stormen begränsades dock till stor del av vår återförsäkring.

Även om fortsättningen på året varit mer normal har våra kunder under året råkat ut för ett högt antal storskador och på flera områden noterar vi också ökade skadefrekvenser.

Nytt byråsamarbete och varumärkeskoncept
Under året inledde vi ett samarbete med reklambyrån Le Bureau. Tillsammans arbetade vi fram en ny kommunikationsplattform som tydligt tar avstamp i vår omtanke om våra kunder. Vi lanserade vårt nya varumärkeskoncept Med tanke på dig i maj 2019 och syntes då brett i Stockholm med reklamexponering på stortavlor i tunnelbanan, i annonser digitalt och på bio. Under resten av året repeterade vi Med tanke på dig-kampanjen vid två tillfällen. Varumärkessatsningen har haft god effekt. Vi ser i våra varumärkesmätningar att stockholmarnas attityd till vårt varumärke har stärkts under våra kampanjperioder.

Kapitalförvaltningen
Bolagets kapitalförvaltning genererade under 2019 ett resultat på 11,6 procent eller cirka 704 MSEK. Det starka resultatet kom framförallt från att aktiemarknaderna världen över hade ett ovanligt starkt år samt att bolagets innehav i Länsförsäkringar AB fortsatte att utvecklas starkt. Bolagets aktieportfölj avkastade 36,1 procent och ränteportföljen avkastade 2,0 procent. Både aktiemarknader och räntemarknader påverkades positivt bland annat till följd av att USA sänkte sin styrränta under andra halvan av 2019. Bolaget har också investeringar i fastigheter som genererade en positiv avkastning på 17 procent till följd av att även fastighetsrelaterade investeringar i Sverige hade ett bra år.

Toyota – Första året
I juni 2018 tecknade Länsförsäkringar ett treårigt avtal med Toyota Sverige AB och Toyota Financial Services AB om vagnskadegaranti och märkesförsäkring för Toyota-

och Lexusbilar på den svenska marknaden. Avtalet med Toyota som är det tredje största bilmärket på den svenska marknaden med cirka 27 000 nyregistrerade bilar per år omfattar en treårig vagnskadegaranti på alla nya personbilar. Erbjudandet vänder sig även till befintliga Toyota- och Lexusägare. Avtalet har rullat under året och vi ser att försäljningen stadigt ökar.

Resultat från förmedlad bankaffär
Resultatet från den förmedlade bankaffären minskade jämfört med 2018. Bolånemarknaden präglades av tilltagande konkurrens med minskade marginaler som följd.

Resultat och ekonomisk ställning
Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till MSEK 748 (271) och efter skatt på årets resultat till MSEK 658 (240). Försäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till MSEK 51 (88).

Premieinkomst
Premieinkomsten uppgick till MSEK 2 205 (2 047).

MSEK	2019	2018
Direkt försäkring	2 078	1 974
Mottagen återförsäkring	127	73

Skador
I direkt försäkring exklusive motorfordon har 48 437 (43 342) skador registrerats. Skadekostnaden exklusive skadereglerings-kostnader beräknas för innevarande riskår uppgå till MSEK 776 (786). För motorfordonsförsäkring inklusive trafikansvar har 49 099 (45 036) skador registrerats.

Skadekostnaden för motorfordonsförsäkring exklusive skaderegleringskostnader beräknas för innevarande riskår uppgå till MSEK 579 (505). Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador innebar ett överskott i det direkta resultatet på MSEK 47 (54).

Kapitalförvaltning
Marknadsvärdet på företagets placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till MSEK 6 910 (5 966). Företagets likviditet uppgick vid verksamhetsårets slut till MSEK 79 (183). Den totala avkastningen på företagets placeringar uppgick till MSEK 704 (175) varav direktavkastning MSEK 11 (38).

Verksamhetens största risker
Försäkringsrisk
Företagets riskportfölj i direkt försäkring är balanserad och riskerna är begränsade genom återförsäkring. I den egna affären var under 2019 risken vid inträffad skada MSEK 19.

För trafik var den egna risken MSEK 2 och för olycksfall MSEK 2 per skadehändelse. Den mottagna affären är till största delen svensk affär.

Aktiekursrisk
Vid utgången av 2019 uppgick placeringstillgångarna i aktier och andelar, exklusive derivat, till MSEK 3 771 (3 156), varav MSEK 2 568 (2 296) avser aktier i Länsförsäkringar AB, vilka värderas löpande efter substans. Andelen aktier och andelar utgjorde 64 (62) procent av de totala placeringstillgångarna.

Ränterisk
Obligationer och andra räntebärande värdepapper uppgick till MSEK 2 549 (2 300). Den genomsnittliga durationen var 2,5 (1,9) år.

Spreadrisk
Obligationer och andra räntebärande värdepapper uppgick till 2 549 (2 300).
En andel på 94 (83) procent av innehaven hade åsatts en rating på BBB eller högre i enlighet med Standard & Poor's definition. Företaget hade inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna.

Valutarisk
Vid utgången av 2019 fanns tillgångar i utländsk valuta motsvarande MSEK 672 (596) omräknat med balansdagens valutakurser. Av beloppet avser MSEK 380 (273) tillgångar i US-dollar, MSEK 144 (157) i europeiska valutor och MSEK 147 (166) i andra valutor.

Hållbarhet och ett tryggare Stockholm
Ett aktivt hållbarhetsarbete är en naturlig del i vårt arbete med att skapa långsiktig trygghet för våra kunder. För oss som försäkringsbolag är det främst genom att styra hur vi placerar våra pengar, hur vi upphandlar och skadereglerar, hur vi arbetar skadeförebyggande och att vi erbjuder hållbara lösningar för våra kunder som gör skillnad för klimatet, miljön och samhället.

Under 2019 har vi arbetat fram en ny hållbarhetsstrategi där klimatet är en prioriterad fråga och utgör en viktig del i vårt hållbarhetsarbete. Vi har bland annat som mål att förvaltningen av kundernas försäkringspremier ska ligga i linje med Parisavtalets mål om att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader redan 2030. Vårt mål 2019 var att vår förvaltningsportfölj skulle bestå av 30 procent hållbara investeringar, vi nådde målet med råge, vid årsskiftet bestod vår förvaltningsportfölj av 49 procent hållbara investeringar.

Under året har vi även startat ett program för socialt entreprenörskap tillsammans med Fryshuset. Programmet syftar till att inspirera och stödja unga i att förverkliga sina idéer för ett jämlikt och tryggare Stockholm. 2019 har vi stöttat fem unga med att genomföra sina egna idéer med hur världen kan bli lite tryggare, de har också fått möjlighet att utveckla sin projektledarförmåga och sitt projektledarskap. Samarbetet ger oss som försäkringsbolag ökad kunskap om hur man förebygger utanförskap och hur man kan bidra till inkludering och skapa ett tryggare Stockholm.

Att arbeta med att undvika att en skada uppstår är en stor vinst för miljön, därför arbetar vi löpande med att lämna säsongsanpassade råd till våra kunder om hur olika skador bäst kan undvikas. Under året har vi tagit fram snabbguider inom brand och vattenskador. I guiderna får kunden tips på vad de själva enkelt kan göra för att förhindra att skador uppstår. Vi har också startat Körvänlig – en pilotstudie om säkrare körstil för unga.

Effekterna som våra affärer har på planeten och samhället måste vara en del av varje beslut. Därför har vi valt att hantera hållbarhetsfrågor som en del av den ordinarie verksamhetsstyrningen. Det innebär att styrningen av hållbarhetsarbetet har sin utgångspunkt i den strategiska målbild som styrelsen årligen fattar beslut om. Därefter har varje verksamhetsområde ansvar för att upprätta mål och driva aktiviteter som styr verksamheten mot att göra förflyttningar inom de områden som prioriterats för hållbarhetsarbetet. Resultatet av hållbarhetsarbetet rapporteras månatligen till företagsledningen och årligen i hållbarhetsredovisning och klimatbokslut.

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Länsförsäkringar Stockholm valt att upprätta hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten finns tillgänglig på www.lansforsakringar.se/stockholm

Förslag till vinstdisposition
Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Belopp i SEK	
Balanserade vinstmedel från föregående år	1 878 292 088
Årets resultat	658 084 859
Summa	**2 536 376 947**

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att i ny räkning balanseras SEK 2 536 376 947 kronor.

Finansiella rapporter

Femårsöversikt

Belopp i KSEK	2019	2018	2017*	2016	2015
RESULTAT KONCERN					
Premieintäkt för egen räkning	2 028 782	1 923 636	1 860 189	1 765 564	-
Försäkringsersättningar för egen räkning	-1 536 760	-1 445 348	-1 401 833	-1 280 424	-
Driftskostnader	-425 275	-387 958	-347 103	-370 154	-
Finansrörelsens resultat	668 667	121 615	301 116	279 425	-
Resultat före dispositioner och skatt	749 441	253 499	480 455	440 711	-
Årets redovisade resultat	649 587	264 150	418 117	340 831	-
RESULTAT MODERBOLAG					
Premieintäkt för egen räkning	2 028 782	1 923 636	1 860 189	1 765 564	1 666 292
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	9 170	15 970	14 751	10 764	42 066
Försäkringsersättningar för egen räkning	-1 536 760	-1 445 348	-1 401 833	-1 280 424	-1 070 761
Driftskostnader för egen räkning	-445 732	-401 731	-361 371	-371 394	-368 837
Övriga tekniska kostnader	-4 411	-4 509	-5 536	-9 148	-2 837
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**51 049**	**88 018**	**106 200**	**115 362**	**265 923**
Finansrörelsens resultat	688 160	152 642	298 043	284 747	206 366
Övriga intäkter och kostnader	9 267	30 093	58 870	40 697	14 827
Resultat före dispositioner och skatt	**748 476**	**270 752**	**463 113**	**440 806**	**487 116**
Årets redovisade resultat	658 085	239 508	268 643	268 692	280 001
Premieinkomst för egen räkning	2 120 405	1 949 999	1 924 541	1 793 762	1 715 015
EKONOMISK STÄLLNING MODERBOLAG					
Placeringstillgångar, verkligt värde	6 909 512	5 965 781	5 763 784	5 316 832	4 741 838
Försäkringstekniska avsättningar för egen räkning	3 050 956	2 901 270	2 829 867	2 602 894	2 488 771
Kapitalbas [1)]	-	-	-	-	2 696 984
Erforderlig solvensmarginal [1)]	-	-	-	-	295 015
KONSOLIDERINGSKAPITAL MODERBOLAG					
Konsolideringskapital	4 482 716	3 781 407	3 546 210	3 103 392	2 696 984
Konsolideringsgrad	211%	194%	184%	173%	157%
SOLVENSRELATERADE UPPGIFTER MODERBOLAG [2)]					
Kapitalbas	4 765 705	4 044 241	3 507 187	3 086 866	-
Minimikapital	565 091	416 466	407 166	371 477	-
Solvenskapitalkrav	2 260 365	1 665 862	1 628 662	1 485 908	-
NYCKELTAL MODERBOLAG					
FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN					
Skadeprocent för egen räkning	76%	75%	75%	73%	64%
Driftskostnadsprocent för egen räkning	22%	21%	19%	21%	22%
Totalkostnadsprocent för egen räkning	98%	96%	95%	94%	87%
FINANSRÖRELSEN MODERBOLAG					
Direktavkastning	0,2%	0,7%	0,2%	0,3%	0,1%
Totalavkastning	11,6%	3,1%	5,9%	6,1%	5,8%

* Jämförelseår 2017 justerades 2018 på grund av rättelse av felaktigt uppbokad uppskjuten skatt avseende onoterade aktieinnehav i Länsförsäkringsgruppen, se not 1 Rättelse av fel och omklassificering.

1) Enligt FRL per 2015-12-31. Rapportering har från och med 2016 ersatts av Solvens II.

2) Beräkningarna sker enligt EUs Solvens II-direktiv. Jämförelsetal finns endast från 2016 då regelverket trädde i kraft 1 januari 2016.

Resultaträkning

Belopp i KSEK	Not	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE					
Premieintäkt för egen räkning					
Premieinkomst	3	2 205 371	2 047 171	2 205 371	2 047 171
Premie för avgiven återförsäkring		-84 966	-97 172	-84 966	-97 172
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-91 623	-26 363	-91 623	-26 363
		2 028 782	**1 923 636**	**2 028 782**	**1 923 636**
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	9 170	15 970	9 170	15 970
Försäkringsersättningar för egen räkning					
Utbetalda försäkringsersättningar					
– Före avgiven återförsäkring	5	-1 554 912	-1 403 508	-1 554 912	-1 403 508
– Återförsäkrares andel	5	76 145	4 805	76 145	4 805
Förändring i avsättning för oreglerade skador					
– Före avgiven återförsäkring		-58 016	-69 770	-58 016	-69 770
– Återförsäkrares andel		23	23 125	23	23 125
		-1 536 760	**-1 445 348**	**-1 536 760**	**-1 445 348**
Driftskostnader för egen räkning	6,7,8,9	-425 275	-387 958	-445 732	-401 731
Övriga tekniska kostnader	10	-4 411	-4 509	-4 411	-4 509
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		**71 506**	**101 791**	**51 049**	**88 018**
ICKE TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		**71 506**	**101 791**	**51 049**	**88 018**
Kapitalförvaltningens intäkter	11	158 332	116 029	158 332	116 029
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	11	563 718	149 807	573 649	174 933
Kapitalförvaltningens kostnader	11	-17 036	-13 290	-7 475	-6 908
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11	-27 176	-114 961	-27 176	-115 443
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen	4	-9 170	-15 970	-9 170	-15 970
Övriga intäkter	12	427 359	438 312	427 359	438 312
Övriga kostnader	12	-418 092	-408 219	-418 092	-408 219
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		**749 441**	**253 499**	**748 476**	**270 752**
BOKSLUTSDISPOSITIONER					
Förändring säkerhetsreserv		-	-	-	-
Avsättning till periodiseringsfond		-	-	-	-28 521
Koncernbidrag till dotterbolag		-	-	-	-
Resultat före skatt		**749 441**	**253 499**	**748 476**	**242 231**
SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT					
Skatt på årets resultat	13	-99 854	10 651	-90 391	-2 723
Årets resultat, tillika Övrigt totalresultat		**649 587**	**264 150**	**658 085**	**239 508**

Resultatanalys, moderbolag

Belopp i KSEK	Totalt 2019	Direkt försäkring svenska risker						Mottagen åter-försäkring
		Sjuk och Olycksfall	Hem, villa, fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor-fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	
Premieintäkt för egen räkning (not 1, nedan)	2 028 782	113 895	566 037	541 026	490 971	235 998	1 947 927	80 855
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	9 170	3 421	0	0	0	2 268	5 689	3 481
Försäkringsersättningar för egen räkning (not 2, nedan)	-1 536 760	-69 567	-460 959	-325 899	-415 587	-203 708	-1 475 719	-61 041
Driftskostnader	-445 732	-25 711	-118 792	-134 644	-88 234	-77 806	-445 187	-545
Övriga tekniska kostnader (not 10, noter till finansiella rapporter)	-4 411	-	-	-	-	-4 411	-4 411	-
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**51 049**	**22 038**	**-13 714**	**80 483**	**-12 850**	**-47 658**	**28 299**	**22 750**
Avvecklingsresultat brutto	**68 590**	**20 333**	**22 755**	**-30 752**	**-11 561**	**47 552**	**48 327**	**20 263**
Avvecklingsresultat för egen räkning	**-1 568**	**-5 773**	**-432**	**17 648**	**-391**	**-12 619**	**-1 568**	**0**
FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR, FÖRE AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING								
Avsättning för ej intjänad premie och kvardröjande risker	981 558	59 194	282 921	240 421	230 248	113 577	926 361	55 197
Avsättning för oreglerade skador	2 399 960	417 038	240 391	333 900	96 073	791 363	1 878 765	521 195
ÅTERFÖRSÄKRARES ANDEL AV FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR								
Avsättning för oreglerade skador	330 562	6 272	1 331	45 540	473	276 945	330 562	-

NOTER TILL RESULTATANALYS

Belopp i KSEK	Totalt 2019	Sjuk och Olycksfall	Hem, villa, fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor-fordon	Trafik	Summa direkt försäkring	Mottagen åter-försäkring
NOT 1								
Premieintäkt för egen räkning	**2 028 782**	**113 895**	**566 037**	**541 026**	**490 971**	**235 998**	**1 947 927**	**80 855**
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	2 205 371	127 360	590 991	593 566	515 468	250 709	2 078 093	127 277
Premie för avgiven återförsäkring	-84 966	-7 941	-11 518	-42 629	-6 785	-16 093	-84 966	0
Förändring i avsättning för ej intjänad premie och kvardröjande risker	-91 623	-5 524	-13 436	-9 911	-17 711	1 382	-45 200	-46 422
NOT 2								
Försäkringsersättningar för egen räkning	**-1 536 760**	**-69 567**	**-460 959**	**-325 899**	**-415 587**	**-203 708**	**-1 475 719**	**-61 041**
Utbetalda försäkringsersättningar för egen räkning	**-1 478 767**	**-46 456**	**-458 928**	**-337 158**	**-386 905**	**-183 912**	**-1 413 359**	**-65 408**
Före avgiven återförsäkring	-1 386 112	-32 837	-413 238	-359 263	-349 364	-166 712	-1 321 415	-64 698
Skaderegleringskostnader	-168 800	-13 619	-60 214	-30 666	-43 799	-19 791	-168 089	-711
Återförsäkrares andel	76 145	0	14 524	52 771	6 258	2 592	76 145	-
Förändring i avsättning för oreglerade skador för egen räkning	**-57 993**	**-23 110**	**-2 030**	**11 259**	**-28 682**	**-19 797**	**-62 360**	**4 367**
Före avgiven återförsäkring	-58 016	-18 267	-2 316	14 864	-29 034	-27 631	-62 383	4 367
Återförsäkrares andel	23	-4 844	286	-3 605	352	7 834	23	-

Balansräkning

Belopp i KSEK	Not	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
TILLGÅNGAR					
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR					
Andra immateriella tillgångar	15	14 954	22 430	14 954	22 430
		14 954	**22 430**	**14 954**	**22 430**
PLACERINGSTILLGÅNGAR					
Rörelsefastigheter/nyttjanderättstillgång (lokaler)	16	391 939	320 000	-	-
Placeringar i koncernföretag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i					
Aktier och andelar i koncernföretag	17	-	-	590 019	509 802
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	18, 19	2 767 630	2 458 422	2 568 422	2 296 280
Andra finansiella placeringstillgångar	19				
Aktier och andelar		1 202 378	859 843	1 202 378	859 843
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		2 548 692	2 299 856	2 548 692	2 299 856
		6 910 639	**5 938 121**	**6 909 512**	**5 965 781**
ÅTERFÖRSÄKRARES ANDEL AV FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR					
Avsättning för oreglerade skador		330 562	330 539	330 562	330 539
		330 562	**330 539**	**330 562**	**330 539**
FORDRINGAR					
Fordringar avseende direkt försäkring	20	685 332	671 476	685 332	671 476
Fordringar avseende återförsäkring		32 258	19 364	32 258	19 364
Övriga fordringar	21	117 772	143 349	117 382	143 349
		835 362	**834 189**	**834 972**	**834 189**
ANDRA TILLGÅNGAR					
Materiella tillgångar och varulager	22	29 032	27 565	29 032	27 565
Kassa och bank	23	114 359	216 446	79 403	183 439
		143 391	**244 011**	**108 435**	**211 004**
FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER					
Förutbetalda anskaffningskostnader	24	32 200	27 100	32 200	27 100
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	15 385	11 813	19 793	16 137
		47 585	**38 913**	**51 993**	**43 237**
Summa tillgångar		**8 282 493**	**7 408 203**	**8 250 428**	**7 407 180**

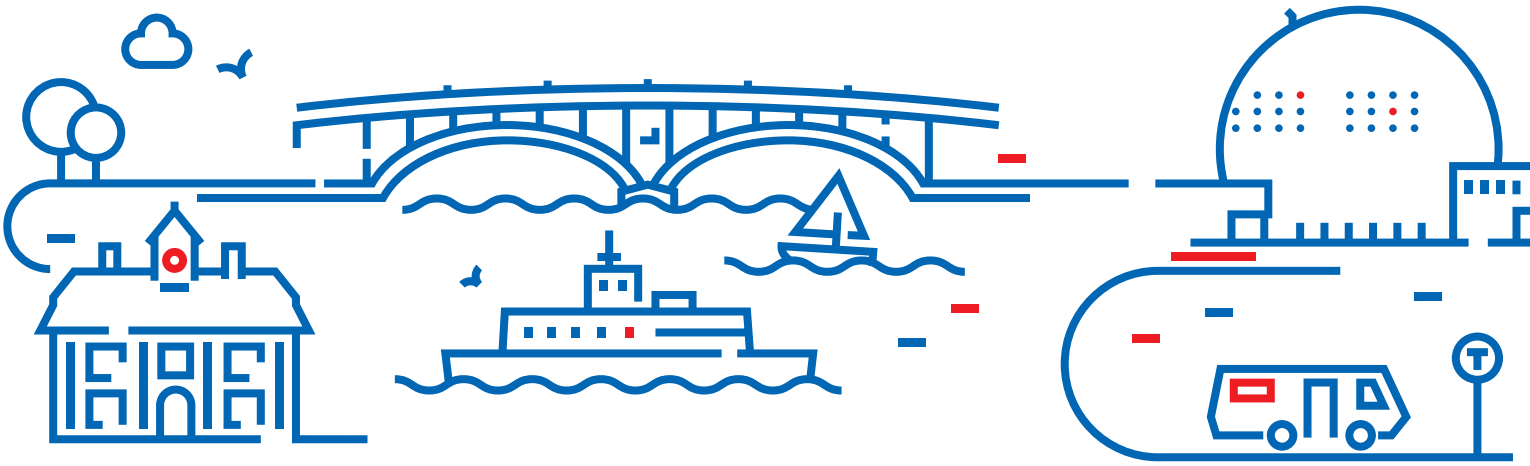

Balansräkning

Belopp i KSEK	Not	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Övrigt eget kapital		10 200	10 200	10 200	10 200
Balanserad vinst eller förlust		3 322 822	3 058 672	1 878 292	1 638 784
Årets resultat		649 587	264 150	658 085	239 508
		3 982 609	**3 333 022**	**2 546 577**	**1 888 492**
Varav bundet eget kapital		-	-	*10 200*	*10 200*
Varav fritt eget kapital		-	-	*2 536 377*	*1 878 292*
OBESKATTADE RESERVER	26				
Utjämningsfond		-	-	41 384	41 384
Säkerhetsreserv		-	-	1 678 531	1 678 531
Periodiseringsfond		-	-	108 521	108 521
		-	**-**	**1 828 436**	**1 828 436**
FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR FÖRE AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING					
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	27	981 558	889 014	981 558	889 014
Oreglerade skador	28	2 399 960	2 342 794	2 399 960	2 342 794
		3 381 518	**3 231 808**	**3 381 518**	**3 231 808**
ANDRA AVSÄTTNINGAR					
Pensioner och liknande förpliktelser		3 632	5 890	3 632	5 890
Skatter	14	499 837	448 385	107 702	64 479
		503 469	**454 275**	**111 334**	**70 369**
SKULDER					
Skulder avseende direkt försäkring		211 690	208 276	211 690	208 276
Skulder avseende återförsäkring		12 678	11 244	12 678	11 244
Övriga skulder	29	136 743	102 350	102 402	101 361
		361 111	**321 870**	**326 770**	**320 881**
UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	30	53 786	67 228	55 793	67 194
		53 786	**67 228**	**55 793**	**67 194**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**8 282 493**	**7 408 203**	**8 250 428**	**7 407 180**

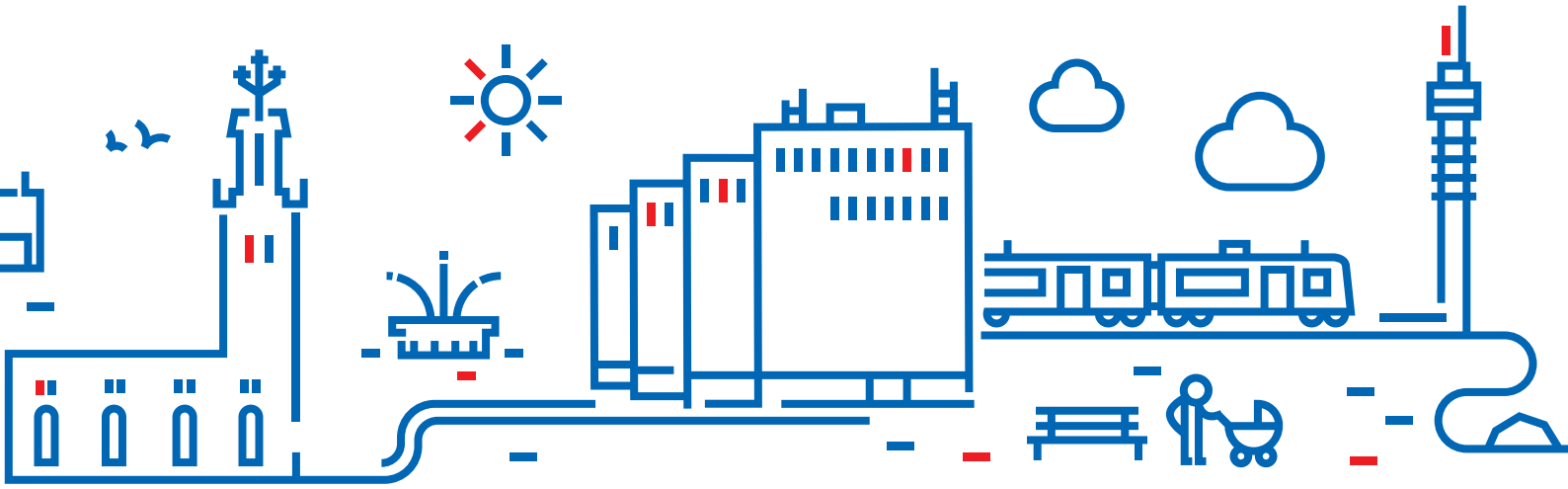

Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen

Belopp i KSEK	Övrigt eget kapital	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt kapital
Ingående balans 2018-01-01	**10 200**	**2 640 555**	**418 117**	**3 068 872**
Vinstdisposition	-	418 117	-418 117	-
Årets resultat	-	-	264 150	264 150
Utgående balans 2018-12-31	**10 200**	**3 058 672**	**264 150**	**3 333 022**
Ingående balans 2019-01-01	**10 200**	**3 058 672**	**264 150**	**3 333 022**
Vinstdisposition	-	264 150	-264 150	-
Årets resultat	-	-	649 587	649 587
Utgående balans 2019-12-31	**10 200**	**3 322 822**	**649 587**	**3 982 609**

Rapport över förändringar i eget kapital, moderbolaget

	Bundet kapital	Fritt kapital		
Belopp i KSEK	Övrigt eget kapital	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt kapital
Ingående balans 2018-01-01	**10 200**	**1 370 142**	**268 643**	**1 648 985**
Vinstdisposition	-	268 643	-268 643	-
Årets resultat	-	-	239 508	239 508
Utgående balans 2018-12-31	**10 200**	**1 638 784**	**239 508**	**1 888 492**
Ingående balans 2019-01-01	**10 200**	**1 638 784**	**239 508**	**1 888 492**
Vinstdisposition	-	239 508	-239 508	-
Årets resultat	-	-	658 085	658 085
Utgående balans 2019-12-31	**10 200**	**1 878 292**	**658 085**	**2 546 577**

Kassaflödesanalys

Belopp i KSEK	KONCERNEN 2019	KONCERNEN 2018	MODERBOLAGET 2019	MODERBOLAGET 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Premieinbetalningar	2 231 323	2 023 913	2 231 323	2 023 913
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-84 966	-97 172	-84 966	-97 172
Skadeutbetalningar	-1 554 912	-1 393 898	-1 554 912	-1 393 898
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrares andel av utbetalda försäkringsersättningar	76 145	4 805	76 145	4 805
Inbetalningar avseende provisioner och garantier	385 897	398 534	385 897	398 534
Utbetalningar till leverantörer och anställda	-754 983	-673 489	-767 229	-690 548
Erlagda betalda räntor	-401	-160	-401	-160
Betald skatt	-126 942	-130 489	-125 755	-129 761
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**171 161**	**132 044**	**160 102**	**115 713**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av:				
- aktier och andelar	-273 048	-630 070	-273 048	-630 070
- obligationer och andra räntebärande värde papper	-1 485 842	-390 000	-1 485 842	-390 000
Investering/avyttring fastighet	-9 109	-	-	1 360
Avyttring av:				
- aktier och andelar	225 768	527 156	225 768	527 156
- obligationer och andra räntebärande värde papper	1 282 597	434 253	1 282 597	434 253
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-15 277	-13 347	-15 277	-13 347
Avyttring av materiella anläggningstillgångar	1 662	1 583	1 662	1 583
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-
Förvärv av dotterföretag, netto likvidpåverkan	-	50	-	50
Erhållna utdelningar	-	26 976	-	26 976
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-273 248**	**-43 399**	**-264 139**	**-42 039**
Årets kassaflöde	**-102 087**	**88 645**	**-104 036**	**73 674**
Likvida medel vid årets början	216 446	127 801	183 439	109 765
Likvida medel vid årets slut	114 359	216 446	79 403	183 439

Likvida medel består av kassa och bank, se not 23.

Noter till finansiella rapporter

Not 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation
Årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Stockholm, organisationsnummer 502002–6265, avser räkenskapsår 1 januari – 31 december 2019. Länsförsäkringar Stockholm är ett svenskregistrerat ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Stockholm.

Adressen till huvudkontoret är Telegrafgatan 8A, 169 72 Solna.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och Vd den 4 mars 2020, Årsredovisningen fastställs slutligen av bolagsstämman den 16 april 2020.

Normgivning och lag
Koncernredovisning har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB), sådana som antagits av EU. Därutöver tillämpas Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 med ändringsföreskrifter. Koncernen tillämpar dessutom Rådet för finansiell rapporteringsrekommendationer RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen med de undantag som beskrivs i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

De avvikelser som förekommer mellan moderbolaget och koncernen föranleds av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRFL samt i vissa fall av möjligheter till lättnader som har utnyttjats.

Förutsättningar vid upprättande av de finansiella rapporterna
Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till tusen kronor (KSEK), om inte annat anges. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom större delen av företagets finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den finansiella rapporten, om inte annat anges.

Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att försäkringsföretagets ledning gör uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Uppskattningarna och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och bedömningar ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder i enlighet med IAS8. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår nedan.

Väsentliga uppskattningar
Uppskattningar som ligger till grund för redovisningen och värdering av specifika poster behandlas under respektive rubrik i denna not samt i efterföljande noter. De mest väsentliga uppskattningarna avser:

- Verkligt värde på fastighet, se stycke Rörelsefastigheter nedan samt not 16.
- Verkligt värde på onoterade tillgångar, se stycke Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i nedan samt not 19.
- Försäkringstekniska avsättningar har en betydandeinverkan på de finansiella rapporterna och värderingen av avsättningarna behandlas i avsnitten Redovisning av försäkringsavtal och Försäkringstekniska avsättningar samt not 28.

Väsentliga bedömningar
Bolaget behöver även göra vissa bedömningar som har en mer indirekt påverkan på den finansiella rapporteringen i termer av redovisning, värdering och presentation. Väsentliga bedömningar avser bland annat:

- I ett försäkringsbolag är risker och riskhantering ett väsentligt inslag i den löpande verksamheten. I not 2 lämnas upplysningar om bolagets främsta risker samt riskhantering.
- Bedömningar avseende försäkringstekniska avsättningar framgår av stycke Försäkringstekniska avsättningar nedan.
- Kategorisering av fastigheter framgår av stycke Rörelsefastigheter nedan.
- Bedömningar i samband med införandet av IFRS 16 har specificerats i stycket IFRS 16 Leasing nedan, samt i not 16.

Ändrade redovisningsprinciper 2018
Rättelse av fel och omklassificering
Rättelse av fel på den uppskjutna skatten hänförligt till onoterade innehav inom Länsförsäkringsgruppens federation redovisades med full retroaktiv verkan enligt IAS 8 i årsredovisningen 2018. Detta innebar att öppningsbalanserna per 1 januari 2017 samt jämförelseåret 2017 räknades om. I samband med rättelsen omklassificerade vi de onoterade innehaven inom Länsförsäkringsgruppen i balansräkningen under rubriken Placeringstillgångar genom att bryta ut dessa innehav från raden Aktier och andelar och istället presentera på raden Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i. För detaljerad information, se Länsförsäkringar Stockholm årsredovisning 2018.

Till följd av beslutet om rättelse av skattemässig klassificering rättades uppskjuten skatt med MSEK 265 i ingående balans 2017-01-01 mot eget kapital, samma effekt i koncernen som i moderbolaget. Totalt justerades MSEK 312, varav MSEK 265 hänförs sig till historisk korrigering och därmed redovisades i balansräkningen 2018. I resultaträkningen för 2018 justerades MSEK 48 i koncernen och MSEK 46 i moderbolaget.

IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 Finansiella instrument trädde i kraft 1 januari 2018 och ersatte IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Länsförsäkringar Stockholm har valt att utnyttja övergångsregeln i IFRS 4 att skjuta på tillämpningen till samma tidpunkt som IFRS 17, det vill säga som tidigast 1 januari 2022.

Ändrade redovisningsprinciper 2019
IFRS 16 Leasing
IFRS 16 ersatte IAS 17 Leasing och tillämpas från 1 januari 2019. Den största förändringen är att en leasetagare ska redovisa en leasingtillgång (rätten att använda en tillgång) och en finansiell skuld avseende framtida leasingavgifter i balansräkningen. I resultaträkningen ersätts den linjära operationella leasingkostnaden av en kostnad för avskrivning av den leasade tillgången och en räntekostnad för den finansiella skulden. Förändringen till följd av den nya standarden framgår i not 16 samt not 29 i koncernen. Resultateffekten av införandet av IFRS 16 har varit marginell.

IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling
I vissa fall kan det vara oklart hur en inkomstskattelag ska tolkas och det kan därmed vara osäkert om skattemyndigheten kommer att acceptera hur en transaktion eller situation har hanterats i deklarationen. IASB har därför gett ut ett tolkningsuttalandet IFRIC 23 Osäkerhet i fråga om inkomstskattemässig behandling, som ger vägledning om redovisning och värdering när det finns en sådan osäkerhet. Bolaget har inte bedömt att det utifrån denna finns någon sådan osäkerhet att redovisa.

Andra ändringar av IFRS med tillämpning från och med den 1 januari 2019 har inte medfört några väsentliga förändringar på Länsförsäkringar Stockholms redovisning.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade redovisningsregler träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets resultat eller finansiella ställning.

IFRS 17 Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades den 18 maj 2017 och ska ersätta IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden har ännu inte antagits av EU men föreslås träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2022 eller senare. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden kommer även att ställa ett utökat krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag. Under 2019 utkom IASB med ändringsförslag till IFRS 17 som skickades för konsultation i branschen.

Finansinspektionen utreder hur en implementering av IFRS 17 ska ske i juridisk person och i koncernredovisningen för svenska försäkringsföretag. Idag råder det osäkerhet i hur stor del av IFRS 17 som kommer att implementeras i svenska föreskrifter. Finansinspektionen överväger även att införa en två-årig implementeringstid av föreskrifterna, vilket innebär att föreskrifterna ska tillämpas senast för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024. Finansinspektionen kommer i samband med implementeringen av IFRS 17 att ompröva ställningstagande om att onoterade försäkringsföretag ska tillämpa full IFRS i sin koncernredovisning.

Inga andra av de IFRS som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till svenska kronor till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag konsolideras in i koncernen med förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen redovisas enligt direkt metod, vilket betyder att inbetalningar respektive utbetalningar anges brutto och specificeras under delrubriker i kassaflödesanalysen. Analysen har sin grund i de poster i resultaträkningen som har direkt koppling till externa betalningsflöden.

Dessa poster justeras sedan i analysen med periodens förändringar i balansräkningen för de poster som har direkt anknytning till resultatposten i fråga. Bolaget har inga transaktioner för upptagna eller givna lån och därför redovisas ingen finansieringsverksamhet i kassaflödesanalysen.

Tillämpade principer för poster i resultaträkningen

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt resultatet för bolagets förmedlade bank- och livförsäkringsaffär.

Redovisning av försäkringsavtal

Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkringsavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Stockholm tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga Länsförsäkringar Stockholms försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket försäkringsrisk för att de ska klassas som försäkringsavtal enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst/premieintäkt

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning. Premieintäkten motsvarar den del av premieinkomsten som är intjänad. Ej intjänad premie avsätts till Avsättning för ej intjänade premier.

Avgiven återförsäkring

Som premie redovisas den periodiserade premien för ingångna återförsäkringsavtal. Återförsäkrarnas andel i skador redovisas under Försäkringsersättningar.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Den totala kapitalavkastningen redovisas i det Icke-tekniska resultatet. En del av kapitalavkastningen förs till tekniskt resultat för försäkringsrörelsen beräknat på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året, se not 4.

Försäkringsersättningar

I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar, förändringar i avsättningar för oreglerade skador samt kostnader för skadereglering.

Driftskostnader

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffnings-, skadereglerings- och administrationskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar (not 5) samt driftskostnader för kapitalförvaltning redovisas som en del av resultaträkningens kapitalavkastning, kostnader (not 11). Driftskostnader för förmedlad bank- och livförsäkringsaffär, se not 12.

Övriga tekniska kostnader

Under Övriga tekniska kostnader redovisas Trafikförsäkringsföreningens-affären (TFF), se not 10 Övriga tekniska kostnader för mer information.

Kapitalförvaltningens resultat

Resultatet från kapitalförvaltning redovisas under Icke-tekniskt resultat och fördelas på direktavkastning och värdeförändringar uppkomna från marknadsmässiga kursfluktuationer samt förvaltningskostnader. Här redovisas också kapitalförvaltningens driftskostnader.

Övriga intäkter och kostnader

Under Icke-tekniskt resultat redovisas bland annat förmedlad bank- och livförsäkringsaffär, i övriga intäkter och kostnader. Intäkterna består av vår ersättning för förmedlad affär gällande Länsförsäkringar Bank respektive Länsförsäkringar Liv- och Fondlivs produkter. Kostnaderna består av driftskostnader för båda affärerna samt för livförsäkringsaffären tillkommer även provisionskostnader till franchisetagare.

Intäkterna redovisas enligt IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, se not 12 och 21. Avtalsintäkter värderas utifrån den ersättning som specificeras i avtalet med kunden. Bolaget redovisar intäkten när kontroll över tjänst överförs till kunden. Vidare ges upplysningar vad gäller väsentliga betalningsvillkor.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt samt uppskjuten skatt och redovisas i resultaträkningen. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhålls avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder per balansdagen.

Pensionskostnader
Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och för vilka man inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 30. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Redovisningsprinciper för poster i balansräkningen
Andra immateriella tillgångar
Andra immateriella tillgångar består av förvärvade immateriella tillgångar hänförliga till övertagandet av olycksfallsaffären. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är tillgänglig för användning. Avskrivningstiden bestäms utifrån durationen i affären, som har bedömts till fem år. Avskrivning sker i resultaträkningen enligt linjär metod. Nedskrivningsbehov prövas årligen.

Rörelsefastigheter
Rörelsefastigheter är fastigheter som används i en betydande omfattning i den egna verksamheten. Fastigheten i Solna används från och med oktober 2019 till 100 procent (tidigare 96 procent) som huvudkontor för Länsförsäkringar Stockholm. För kontorsfastigheten har verkligt värde beräknats via kassaflödesmetod samt ortsprisjämförelse, se not 16. Värdering utförs av externt värderingsföretag en gång per år. Bolaget tillämpar undantaget i ÅRFL/FFFS 2015:12 att redovisa rörelsefastigheter till verkligt värde över resultaträkningen, likt en förvaltningsfastighet enligt IAS 40.

Andra finansiella placeringstillgångar
Finansiella instrument redovisas och klassificeras i enlighet med IAS 39.

Länsförsäkringar Stockholm förvaltar och utvärderar resultatet av samtliga placeringstillgångar på basis av verkligt värde. I uppföljningen av kapitalavkastningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat. Det är företagets bedömning att en redovisning av placeringstillgångarna till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger den mest relevanta redovisningsinformationen för läsarna av årsredovisningen. Länsförsäkringar Stockholm har därför valt att kategorisera placeringstillgångarna som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen.

Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i
I denna post redovisas bolagets aktieinnehav i bolag inom Länsförsäkringsgruppen. Innehaven värderas till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Innehavet i Länsförsäkringar AB är det största onoterade innehavet. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, är ledningens bästa bedömning att substansvärdet utgör aktiernas verkliga värde.

Aktier
Aktier noterade på en aktiv marknad/auktoriserad börs värderas till noterad köpkurs på balansdagen. För att värdera onoterade innehav används värderingstekniker som till exempel pris vid nyligen genomförda transaktioner eller substansvärdering. Transaktionskostnaderna medräknas inte i anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar utan redovisas i kapitalförvaltningens kostnader i resultaträkningen.

Räntebärande värdepapper
Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde fördelat på upplupet anskaffningsvärde och värdeförändring. Vid värdering till verkligt värde används på marknaden noterade köp-/säljkurser.

Materiella tillgångar
Materiella tillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Dessa baseras på den historiska anskaffningskostnaden och bedömd nyttjandeperiod. Avskrivningstiden som används är 5 år, förutom för datorer som skrivs av på 3 år och förbättringsutgifter på hyrd fastighet som skrivs av under hyreskontraktets löptid.

Likvida medel
Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut.

Återförsäkring
Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar.

Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader
Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal tas upp som en tillgång Förutbetalda anskaffningskostnader och skrivs sedan av enligt de underliggande försäkringsavtalens löptid. Endast kostnader som varierar med och som direkt eller indirekt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal tas upp.

Försäkringstekniska avsättningar
Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker
Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringsavtal. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporisberäkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador
Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till företaget (IBNR), och inkluderar även kostnader för skadereglering. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avvecklingsresultat uppstår när man löpande ändrar bedömningen av värdet på tidigare års inträffade skador som ingår i föregående års bokslut avsatta ersättningsreserv. För närmare information om hur avsättningen diskonteras, se not 28.

Förlustprövning
Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder.

Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader.

De framtida kassaflödena har beräknats utan diskontering. Om prövningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader redovisas förändringen i resultaträkningen. Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolagets redovisning tillämpar Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 2015:12 med ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Moderbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter, där inte annat anges.

Dotterföretag

Aktier och andelar i dotterföretag redovisas till verkligt värde med tillämpning av ÅRFL 4:2 p 13.

Obeskattade reserver

Förändringar av obeskattade reserver redovisas enligt svensk praxis över resultaträkningen som bokslutsdispositioner.

Obeskattade reserver kvittas i förekommande fall mot skattemässiga förlustavdrag eller blir föremål för beskattning när de löses upp.

Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerhet i beräkningsunderlaget för avsättning för ej intjänade premier och oreglerade skador.

Skadeförsäkringsrörelsen är av naturliga skäl utsatt för betydande variationer i årsresultaten, främst beroende på antalet storskador och dess omfattning. För att utjämna dessa svängningar har till 1990 skattefri avsättning kunnat ske till en utjämningsfond.

En redovisningsenhet kan göra en avsättning till en periodiseringsfond för att minska det skattepliktiga resultatet under inkomståret men måste återföra samma periodiseringsfond till beskattning under det sjätte året efter avsättningsåret.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag

Lämnade och mottagna koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Not 2 RISKER OCH RISKHANTERING

Inledning

Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten som utgörs av överföring av risk från försäkringstagarna till försäkringsgivaren och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Stockholm.

En framgångsrik hantering av risk är en av de viktigaste konkurrensfaktorerna för ett försäkringsföretag. Med andra ord behöver inte risk vara något negativt, utan det är hur olika typer av risker hanteras som är det väsentliga.

Mål, principer och metoder för bolagets riskhantering

Det övergripande syftet med bolagets riskhanteringssystem är att skapa värde åt dess intressenter genom att medvetandegöra bolagets risker och aktivt välja vilken nivå av risktagande bolaget ska ha för att öka möjligheterna att nå sina mål. Bolaget har processer och strategier på plats för att följa riskhanteringsprocessen som består av att identifiera, värdera, hantera, övervaka och rapportera samtliga risker som bolaget är exponerat för. En viktig del av bolagets mål är att se till att bolaget har en betryggande solvens i förhållande till dess risker. Bolagets sätt att hantera risk bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att hanteringen och uppföljningen av bolagets risker är tillfredsställande, Styrelsen beslutar årligen om bolagets övergripande styrdokument rörande riskhantering samt sätter en toleransnivå för den totala risken. I riskpolicyn har styrelsen beskrivit bolagets riskhanteringssystem som innefattar roller och ansvar, riskstrategi, riskhanteringsprocessen, styrdokument och den egna risk och solvensanalysen (ERSA).

Styrelsen har även två utskott till sitt förfogande när det gäller riskområdet: Risk- och Kapitalförvaltningsutskottet och Revisionsutskottet. Styrelsen har även en internrevisionsfunktion till sitt förfogande. Internrevisorerna är oberoende och ska kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att granska och utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

I bolagets operativa riskorganisation ansvarar Vd för att skapa förutsättningar för arbetet med riskhantering och för dess införande enligt styrelsens instruktion. I organisationen finns dessutom en riskhanteringsfunktion, en compliancefunktion, en aktuariefunktion och olika riskbedömningskommittéer samt en kreditkommitté.

Bolagets riskhanteringsfunktion är självständig och ansvarar för att identifiera, beskriva och utveckla bolagets riskhantering. Riskhanteringsfunktionen har förutom detta till uppgift att rapportera om den löpande riskhanteringen till Vd, Risk- och Kapitalförvaltningsutskottet och Revisionsutskottet.

Compliancefunktionen ska agera självständigt samt följa upp regelefterlevnad och vara ett stöd för att bolaget arbetar enligt gällande tillståndspliktiga regler. Compliancefunktionen rapporterar till Vd, Revisionsutskottet och Styrelsen.

Aktuariefunktionen ansvarar för beräkning av försäkringstekniska avsättningar och rapporterar till Vd och Styrelse.

Kreditkommittén behandlar krediter i den förmedlade bankverksamheten som överstiger fastställda lokala limiter. Syftet är att samla ärenden och att säkerställa efterlevnad av regelverk inom kreditområdet.

Bolagets riskbedömningskommittéer har till uppgift att bedöma befintliga risker inom sakförsäkrings- och kreditverksamheten. Kommittéerna har rätt att ta egna beslut utifrån de riktlinjer som finns.

Bolaget har dessutom en säkerhetsfunktion som har till uppgift att löpande arbeta med säkerhetsfrågor.

Bolaget rapporterar, analyserar och åtgärdar löpande operativa incidenter vilket stödjer bolaget i att skydda sig från framtida oönskade händelser.

Bolagets risker och riskhantering

Bolagets risk

I bolagets övergripande risktolerans som beskrivs i riskstrategin vägs de regulativa kapitalkraven ihop med risken för att med given säkerhet kunna genomföra den treåriga affärsplanen. Det minsta kapital som bolaget kan ha för att efterleva den övergripande risktoleransen utgör bolagets totala solvensbehov. Den treåriga affärsplanen utgör huvudscenariot i bolagets egen risk- och solvensanalys, där även kvalitativa risker som inte täcks av kapitalkravet beaktas. Bolagets övergripande risktolerans väver därmed samman solvensbehov, riskerna som ingår i kapitalkraven och dess inbördes beroenden, kvalitativa risker som inte täcks in av kapitalkraven, bolagets syn på omvärlden och dess strategier för att möta den omvärld som bolaget verkar inom.

Försäkringsverksamhet är en reglerad verksamhet med nationella regler för kapitalkrav och kapitalbas. Därför rapporterar bolaget varje kvartal in uppgifter om bland annat kapitalbas och solvenskapitalkrav ("SCR") till Finansinspektionen, för att visa att bolaget är väl kapitaliserat för att möta sina risker.

Bolagets styrelse är mycket involverade i den årliga egna risk- och solvensanalysen i genom att vara nyckelspelare i processen och beslutar bland annat om inriktning för arbetet och den slutliga rapporten. I egen risk- och solvensanalys ingår även att simulera hur bolagets kapitalisering utvecklar sig under prognosperioden både i förväntat utfall enligt affärsplan och i ett antal mindre gynnsamma scenarier.

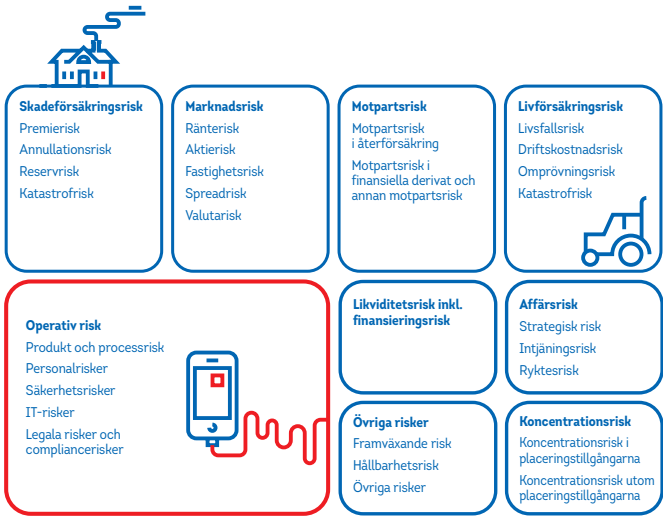

Länsförsäkringar Stockholm arbetar enligt denna riskkarta för att identifiera, värdera, hantera och rapportera risk

Försäkringsrisker

Försäkringsverksamhet går ut på att överföra risk från försäkringstagaren till försäkringsgivaren. Försäkringsgivaren tar in premier från ett stort antal spridda försäkringstagare och förbinder sig att ersätta dem om en försäkrad skadehändelse inträffar. En korrekt prissättning av försäkringsavtalen är avgörande för resultatet i försäkringsverksamheten. Det finns dock en inneboende osäkerhet i varje försäkringsverksamhet som gör att ogynnsamma resultat kan förekomma. För att hantera denna osäkerhet används återförsäkring för att minska fluktuationen i försäkringsverksamhetens resultat. Försäkringsrisker består av teckningsrisk, reservsättningsrisk, återförsäkringsrisk och katastrofrisk.

Teckningsrisk

Teckningsrisken är risken för oförutsedda förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av teckningsrisk. Andra faktorer som påverkar teckningsrisken är villkorsutformning, riskurvalsregler, riskbesiktningar och portföljsammansättning, inklusive diversifiering.

Länsförsäkringsbolagens lokalt baserade affärsidé innebär oundvikligen en regional koncentration avseende kundstocken. Nackdelen med koncentrationen motverkas av den mycket goda lokala kundkännedomen och av länsförsäkringsgruppens starka återförsäkringslösning genom vilken större risk sprids över alla länsförsäkringsbolag.

SKADEKOSTNAD DIREKT FÖRSÄKRING FÖRE ÅTERFÖRSÄKRING, EXKL KOSTNADER FÖR SKADEREGLERING (KSEK)

Skadeår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
uppskattad skadekostnad:											
i slutet av skadeåret	1 102 710	1 107 129	1 108 617	1 292 613	1 056 737	1 036 244	1 150 002	1 274 712	1 336 453	1 426 178	
ett år senare	1 138 452	1 093 565	1 124 632	1 238 099	1 018 008	1 042 050	1 168 469	1 244 167	1 307 954		
två år senare	1 119 222	1 086 122	1 094 345	1 198 136	994 783	1 036 565	1 150 146	1 265 751			
tre år senare	1 110 396	1 096 657	1 087 406	1 183 716	986 090	1 025 301	1 145 886				
fyra år senare	1 116 344	1 072 790	1 080 212	1 149 584	988 326	1 014 958					
fem år senare	1 116 447	1 079 710	1 076 359	1 147 953	994 034						
sex år senare	1 112 346	1 081 350	1 058 284	1 148 742							
sju år senare	1 112 375	1 059 898	1 054 683								
åtta år senare	1 097 980	1 055 859									
nio år senare	1 100 704										
nuvarande skattning av total skadekostnad	1 100 704	1 055 859	1 054 683	1 148 742	994 034	1 014 958	1 145 886	1 265 751	1 307 954	1 426 178	
Totalt utbetalt	**1 050 227**	**1 018 111**	**1 022 048**	**1 108 674**	**927 260**	**909 309**	**1 056 237**	**1 094 200**	**1 105 467**	**771 155**	
Summa kvarstående skadekostnad	63 843	54 078	47 437	59 461	67 598	81 655	91 094	174 064	204 735	657 378	
Diskonteringseffekt	-449	-375	-618	-664	-824	24 025	-1 445	-2 512	-2 249	-2 355	
Avsättning upptagen i balansräkningen	**63 394**	**53 704**	**46 818**	**58 797**	**66 774**	**105 679**	**89 649**	**171 552**	**202 486**	**678 865**	**1 537 718**
Avsättning avseende skadeår 2009 och tidigare											225 123
Avsättning avseende mottagen återförsäkring alla skadeår											521 195
Avsättning avseende skaderegleringskostnader alla skadeår											115 924
Total avsättning upptagen i balansräkningen											**2 399 960**

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Bolaget tillämpar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring och olycksfallsförsäkring.

Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto) till MSEK 1 361 (1 303). Den ackumulerade diskonteringseffekten, det vill säga skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till MSEK 37,17 (59,96).

Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader.

Återförsäkringsrisk

För att sprida riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga länsförsäkringsbolagen i länsförsäkringsgruppen.

Hanteringen av riskutbytet administreras inom Länsförsäkringar AB.

Riskutbytet innebär att de deltagande företagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda belopp, självbehåll per riskslag, skada och händelse. Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall.

Kopplat till återförsäkringen finns även en risk att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas.

Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor´s eller motsvarande ratinginstitut när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Katastrofrisk

Bolaget är exponerat för katastrofskador som inträffar i det egna bolaget eller i de andra länsförsäkringsbolagen. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, så kostnaderna vid en katastrofhändelse sprids i första hand inom Länsförsäkringsgruppen, men gruppen har även upphandlat ett externt katastrofskydd. Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 8 miljarder kronor för de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring. För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning avseende osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkoms dels genom diversifiering, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad och väldokumenterad prissättningsprocess.

Bolaget upprättar även detaljerade interna riskurvalsregler för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas.

Riskurvalsreglerna anger bland annat kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden. Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i

Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen.

Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet för Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolym för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av Trafikförsäkringsföreningens stämma.

Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av

Trafikförsäkringsföreningen visar sig otillräckliga. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd. När det gäller återförsäkringsprogram-

men så ger dessa, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser. Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis och förnyas eller omförhandlas varje år.

KÄNSLIGHETSANALYS, TECKNINGSRISKEN

	Inverkan på resultat före skatt	
Belopp KSEK	**2019**	**2018**
1% förändring i totalkostnadsprocent	20 288	19 236
1% förändring i premienivå	22 054	20 472
1% förändring i försäkringsersättning	15 368	14 453
1% förändring i premier för avgiven återförsäkring	850	972

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i vissa väsentliga antaganden. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på resultat före skatt av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden. Skadekostnadstabellen visar skadekostnadsutvecklingen exklusive skaderegleringskostnader i direkt försäkring för skadeåren 2010-2019 före återförsäkring, se tabell på föregående sida.

Operativa risker

Med operativa risker menas risk för förlust till följd av misslyckande eller icke ändamålsenliga interna processer, mänskliga fel, fel i system eller externa händelser. Länsförsäkringar Stockholm arbetar systematiskt med att identifiera och reducera de operativa riskerna i de kritiska processerna inom bolaget.

Riskhanteringsfunktionen ansvarar för att hålla samman processen och stödja verksamheten i arbetet. De operativa riskerna värderas utifrån sannolikhet och konsekvens, risker som bedöms kunna skada bolaget åtgärdas exempelvis genom förändring av processer, införande av nyckelkontroller och utbildning.

Incidentrapportering är en viktig del av riskarbetet. Med incidenter menas negativa händelser som skapar problem eller skada för verksamheten.

Rapportering och åtgärdande av incidenter ingår som en del i arbetet med de operativa riskerna.

Operativ riskanalys genomförs minst årligen inom processen för verksamhetsgenomgångar för att säkerställa att riskerna är väl förstådda och hanterade i linje med bolagets riskfilosofi och riktlinjer för intern kontroll.

Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av bolagets verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och intern styrning minska risken för operativa risker.

Marknadsrisker

Marknadsrisk är risken för att värdet på de placeringstillgångar bolaget äger varierar till följd av förändringar i tillgångarnas marknadspriser.

För Länsförsäkringar Stockholms del är aktiekurs-, koncentrations- och valutarisk de mest påtagliga marknadsriskerna med påverkan på bolagets finansiella rapportering.

Viss exponeringen mot fastighetssektorn finns i och med förvärvet av bolagets huvudkontor genom bolagets dotterbolag Telegrafgatan Re AB under 2016. Länsförsäkringar Stockholm har ingen direkt exponering mot råvarusektorn. Indirekt kan dock viss exponering finnas via bolagets aktieinnehav. Bolaget har ett regelverk, Placeringsriktlinjen, som anger hur kapitalet får placeras och till vilken risk. Riktlinjen beslutas årligen av styrelsen, och följs upp av Risk- och kapitalförvaltningsutskottet. Aktsamhetsprincipen och Policy för kapitalförvaltning är även interna styrdokument hos Länsförsäkringar Stockholm som tagit hänsyn till de legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet, dessutom ska placeringarna förhålla sig till bolagets övergripande risktolerans.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR

Belopp KSEK	**Bokfört värde 2019-12-31**	**Bokfört värde 2018-12-31**
Fastigheter	-	-
Koncernföretag	590 019	509 802
Företag med ägarintresse	2 568 422	2 296 280
Aktier och andelar	1 202 378	859 843
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 548 692	2 299 856
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	218	623
Kassa och bank	79 403	183 439
Total	**6 989 132**	**6 149 843**

Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera en så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till beslutad risknivå och övriga restriktioner, samt säkerställa att bolagets åtagande gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Kapitalet placeras huvudsakligen i fonder eller genom att uppdrag lämnas till utvalda förvaltare.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för förluster till följd av förändring, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser verkligt värde på alternativa tillgångar. Aktiekursrisk är bolagets enskilt största marknadsrisk. Totalt hade bolaget en aktieexponering på MSEK 3 771. Risken reduceras genom att placeringarna sprids på flera olika geografiska regioner. Inom respektive region anlitas vanligtvis flera olika förvaltare.

KÄNSLIGHETSANALYS, AKTIEKURSRISK

Belopp KSEK	**Inverkan på resultat före skatt**
10% nedgång i aktiekurser	-377 080
10% uppgång i aktiekurser	377 080

Utan hänsyn till eventuella säkringsinstrument.

Valutakursrisk

Valutarisk är den risk som finns för förluster till följd av förändringar i valutakurser. Bolaget äger tillgångar i utländsk valuta. Den totala valutaexponeringen uppgick till MSEK 672.

EXPONERING I UTLÄNDSK VALUTA (NETTO)

Belopp KSEK	
USA	380 248
Europa	144 373
Övriga regioner	147 401
Totalt	672 022

KÄNSLIGHETSANALYS, VALUTARISK (NETTO)

Belopp KSEK	**Inverkan på resultat före skatt**
10% nedgång i valutakurser	-67 202
10% uppgång i valutakurser	67 202

Med hänsyn tagen till valutasäkringsinstrument.

Ränterisk

Ränterisk är den risk som finns för förluster till följd av förändringar i marknadsräntornas nivå och volatilitet. Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper uppgick totalt till MSEK 2 549 och utgörs till övervägande del av innehav i räntefonder. Värdet av fondinnehav där placering sker i svenska eller nordiska räntebärande värdepapper uppgick till MSEK 2 549. Durationen i ränteportföljen uppgick till 2,5 år. Några räntebärande finansiella

skulder fanns inte inom kapitalförvaltningen. Bolagets känslighet för ränteförändringar i räntebärande värdepapper och försäkringstekniska avsättningar framgår av tabellen nedan

.

KÄNSLIGHETSANALYS, RÄNTERISK

Belopp KSEK	Inverkan på resultat före skatt
PLACERINGAR I RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER	
1% parallell förflyttning uppåt i räntenivån	-63 717
1% parallell förflyttning nedåt i räntenivån	63 717
FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR NETTO	
1 % parallell förflyttning uppåt i räntenivån	-95 986
1 % parallell förflyttning nedåt i räntenivån	82 861

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk avser den risk som finns för förluster till följd av förändring i priset verkligt värde på fastigheter. Bolagets fastighetsexponering utgörs av två innehav. Bolaget äger genom bolaget Telegrafgatan RE AB fastigheten Hilton 6 i Solna. I den fastigheten ligger också bolagets huvudkontor.

Utöver denna fastighet äger bolaget andelar i Humlegården AB. Det totala värdet av fastighetsexponeringen uppgick till MSEK 590.

Spreadrisk

Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa kreditrisken avseende placeringar i räntebärande värdepapper finns regler i placeringsriktlinjen som anger hur stor andel av innehavet som maximalt får placeras i olika typer av räntebärande instrument. Vidare finns där också en limitlista som reglerar exponeringen gentemot enskilda motparter.

Bolagets placering i räntebärande värdepapper uppgick till MSEK 2 549. En andel på 94 procent av innehaven hade åsatts en rating på BBB eller högre i enlighet med Standard & Poor's definition. Bolaget hade inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullföljas på grund av brist på likvida medel, så att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Stockholm är likviditet normalt inget problem eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller. Bolagets placeringstillgångar består till stor del av snabbt realiserbara, marknadsnoterade, fonder.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är alla riskkoncentrationer mot en enskild motpart, bransch eller geografisk region med en materiell förlustpotential som inte fångas upp av någon annan riskkategori. Bolagets koncentrationsrisker inom skadeförsäkringsrörelsen, inklusive koncentrationer mot återförsäkringsmotparter, hanteras och beskrivs under försäkringsrisker ovan.

I bolagets Placeringsriktlinjer fastställs limiter för maximal exponering från finansiella tillgångar gentemot enskilda emittenter motparter och per ratingklass.

Risker i övrig verksamhet

Affärsrisk är risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, bristande hantering av hållbarhetsfrågor, en sämre intjäning och rykten.

Affärsrisker analyseras och bedöms löpande inom företagsledningen, och ingår återkommande i styrelsens bedömningar av bolagets uppfyllnad av affärsmålen. En samlad bedömning och dokumentation av affärsrisker, svagheter eller hot i relation till bolagets affärsinriktning genomförs i den årliga verksamhetsplaneringen där både företagsledning och styrelse är involverade.

Inom affärsrisker ingår också risk för uteblivna intäkter från förmedlad affär. Förutom skadeförsäkringsverksamheten förmedlar bolaget livförsäkringar och banktjänster för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning. För detta erhåller Länsförsäkringar Stockholm en ersättning. Bolaget erhåller provision för förmedlad affär till Länsförsäkringar AB. För bankaffären reduceras ersättningen med motsvarande 80% av bankens bedömda och konstaterade kreditförluster på den av Bolagets förmedlade lånevolym. För intäktsredovisningen innebär det att löpande förändringar i Länsförsäkringar Banks kreditreserveringar återspeglas i Bolagets provisionsersättning. Det gäller både upplösningar och förstärkningar av bankens bedömda kreditförluster på Bolagets volym. Intäkter och kostnader avseende förmedlad affär redovisas i resultaträkningen i posterna Övriga intäkter och Övriga kostnader, se även Not 12.

Räntebärande placeringar, sektorindelat

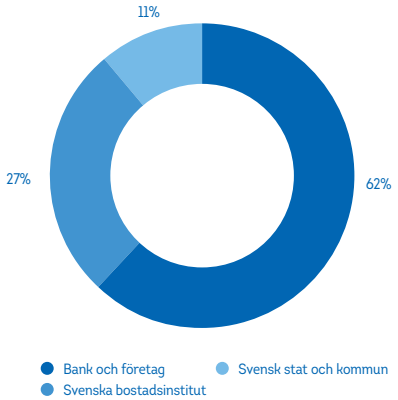

Aktieplaceringar, geografisk indelning

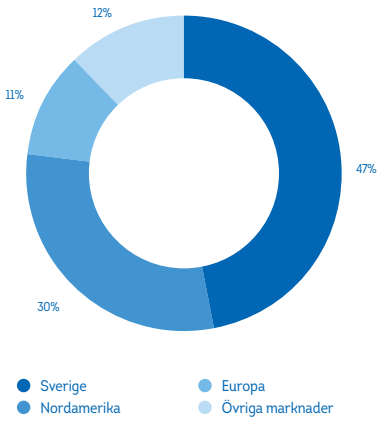

I det svenska aktieinnehavet ingår inte ägandet av Länsförsäkringar AB.

Beräkning och rapportering

För extern rapportering mäter och kvantifierar risk i enlighet med Solvens II standardformel. I bolagets riskstrategi som används för intern styrning kompletteras Solvens II standardformel med bolagets egen syn på omvärlden och dess risker.

I standardformlen mäts risk för följande riskkategorier: försäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk.

Det totala kapitalkravet ställs sedan i relation till bolagets kapitalbas.

Bolagets kapitalkvot (SCR och MCR) enligt Solvens II-regelverket uppgår per 2019-12-31 till 211% och 843%.

Kapitalbas

Bolagets kapitalbas enligt Solvens II-regelverket uppgår till MSEK 4 766. Kapitalet klassificeras, i sin helhet som nivå 1.

Kapitalkrav

Bolagets kapitalkrav enligt Solvens II-regelverket uppgår till MSEK 2 260.

Bolagets Risk- och Kapitalförvaltningsutskott följer kvartalsvis hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan kapitalbasen och kapitalkravet har utvecklats.

Not 3 PREMIEINKOMST

Koncern och moderbolag	2019	2018
Direkt försäkring i Sverige	2 078 094	1 974 572
Mottagen återförsäkring	127 277	72 599
Summa premieinkomst	**2 205 371**	**2 047 171**

Not 4 KAPITALAVKASTNING ÖVERFÖRD FRÅN FINANSRÖRELSEN

Koncern och moderbolag	2019	2018
Överförd kapitalavkastning	9 170	15 970
Räntesats %, all affär exklusive olycksfall- och trafikförsäkring	0,00	0,00
Räntesats %, trafikförsäkring, direkt	0,25	0,75
Räntesats %, olycksfall, direkt och trafik- samt olycksfallspool, mottagen	0,75	1,25

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva pemieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Den till försäkringsrörelsen överförda räntan uppgår till ett belopp som motsvarar minst ett femårsgenomsnitt av direktavkastningen på bolagets placeringstillgångar alternativt årsgenomsnittet av 90-dagars (60-dagars) statsskuldväxlar omräknat till effektiv ränta i det fall då detta ger ett högre belopp.
Räntesatsen kan dock lägst uppgå till 0 procent.

Not 5 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

Koncern och moderbolag	2019	2018
FÖRE AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING		
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 386 112	-1 238 933
Driftskostnader för skadereglering	-168 800	-164 575
Utbetalda försäkringsersättningar	**-1 554 912**	**-1 403 508**
ÅTERFÖRSÄKRARES ANDEL		
Utbetalda försäkringsersättningar	76 145	4 805
Utbetalda försäkringsersättningar	**76 145**	**4 805**
FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR FÖR EGEN RÄKNING		
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 309 967	-1 234 128
Driftskostnader för skadereglering	-168 800	-164 575
Utbetalda försäkringsersättningar	**-1 478 767**	**-1 398 703**

Not 6 DRIFTSKOSTNADER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
TOTALA KOSTNADSSLAGSINDELADE DRIFTSKOSTNADER				
Personalkostnader	-368 788	-362 687	-368 788	-362 687
Lokalkostnader	-14 390	-18 909	-41 612	-36 152
Avskrivningar	-25 350	-21 500	-19 927	-19 171
Provision för förmedlad affär	377 624	391 810	377 624	391 810
Övriga kostnader	-566 955	-528 552	-565 613	-527 411
Summa totala driftskostnader	**-597 859**	**-539 839**	**-618 316**	**-553 612**
DRIFTSKOSTNADER SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN				
Totala driftskostnader	-597 859	-539 839	-618 316	-553 612
Skaderegleringskostnader (Not 5)	168 800	164 575	168 800	164 575
Skaderegleringskostnader, reservförändring (Not 28)	5 977	10 667	5 977	10 667
Liv (Not 12)	-12 436	-9 598	-12 436	-9 598
Bank (Not 12)	3 169	-20 495	3 169	-20 495
Kapitalförvaltningskostnader (Not 11)	7 074	6 733	7 074	6 733
Summa driftskostnader skadeförsäkringsrörelsen	**-425 275**	**-387 958**	**-445 732**	**-401 731**
FUNKTIONSINDELADE DRIFTSKOSTNADER SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN				
Anskaffningskostnader	-286 913	-263 854	-286 913	-263 854
Förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader	5 100	-300	5 100	-300
Administrationskostnader	-141 858	-122 043	-162 315	-135 816
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-1 604	-1 761	-1 604	-1 761
Driftskostnader netto	**-425 275**	**-387 958**	**-445 732**	**-401 731**

Not 7 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER

Koncern och moderbolag	2019	2018
TOTALA LÖNER, ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER		
Löner och ersättningar	206 857	195 049
varav rörlig ersättning	-	309
Sociala kostnader	108 913	106 133
varav pensionskostnader	33 000	32 965
Summa	**315 770**	**301 182**
Vinstdelningsystem avsättning	-	9 850
Vinstdelningsystem återföring tidigare års avsättning	-2	-3 370
Summa	**315 768**	**307 662**
TJÄNSTEMÄN		
Löner och ersättningar	192 044	180 644
varav rörlig ersättning	-	309
Sociala kostnader	103 026	99 433
varav pensionskostnader	28 396	28 351
Summa	**295 070**	**280 077**
STYRELSE, VD OCH ÖVRIGA LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE		
Löner och ersättningar	14 813	14 405
varav lön till vd	3 417	3 875
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	5 887	6 700
varav pensionskostnader	4 604	4 614
Summa	**20 700**	**21 105**

Rörlig ersättning
Ingen rörlig ersättning har utgått till Vd, övriga ledande befattningshavare eller övriga anställda i bolaget.

Vinstdelningssystem
Länsförsäkringar Stockholm avsatte år 2019 0 (9,8) MSEK till vinstdelningssystem i form av en extra pensionsavsättning. Efter avdrag för sociala avgifter motsvarade det ett värde av 0 (25 025) kronor för en heltidsanställd medarbetare.

Ersättning till ledande befattningshavare
Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen.

Redogörelse enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy FFFS 2015:14 finns publicerat på Länsförsäkringar Stockholms hemsida under: www.lansforsakringar.se/stockholm/om-oss/redogorelse-for-ersattning/

Koncern och moderbolag	2019	2018
MEDELTALET ANSTÄLLDA		
Totalt antal	377	360
Varav män	45,9%	47,2%

Könsfördelning ledande befattningshavare	Andel kvinnor 2019	Andel kvinnor 2018
Styrelsen	28,6%	28,6%
Övriga ledande befattningar	71,4%	50,0%

Pensionsplaner
Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS19 punkt 30. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Not 8 ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Ersättningar och övriga förmåner 2019	Grundlön/ Styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Övrig ersättning	Summa
Lennart Käll, styrelsens ordförande (fr o m oktober 2019), vice ordförande (t o m september 2019)	406	-	-	-	-	**406**
Christer Villard, styrelsens tidigare ordförande (t o m september 2019)	385	-	-	-	-	**385**
Jan Rosenström, styrelseledamot	231	-	-	-	-	**231**
Ingrid Lindquist, styrelseledamot	242	-	-	-	-	**242**
Göran Almberg, styrelseledamot	222	-	-	-	-	**222**
Jenny Rosberg, styrelseledamot (fr o m bolagsstämma april 2019)	167	-	-	-	-	**167**
Henrik Forsman, styrelseledamot (fr o m bolagsstämma april 2019)	162	-	-	-	-	**162**
Jesper Merbom Hubertson, arbetstagarrepresentant (t o m juni 2019)	-	-	-	-	-	**-**
Fatou Janneh, arbetstagarrepresentant (fr o m april 2019)	-	-	-	-	-	**-**
Ove Lovekrans, arbetstagarrepresentant suppleant	-	-	-	-	-	**-**
Maria Torpman, arbetstagarrepresentant (från april 2019)	-	-	-	-	-	**-**
Charlotte Barnekow, verkställande direktör	3 417	-	28	1 414	-	**4 859**
Övriga ledande befattningshavare (8 personer)	9 581	-	340	3 190	-	**13 111**
Totalt	**14 813**	**-**	**368**	**4 604**	**-**	**19 785**

Not 8 ERSÄTTNING TILL LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE forts.

Ersättningar och övriga förmåner 2018	Grundlön/ Styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions-kostnad	Övrig ersättning	Summa
Christer Villard, styrelsens ordförande	555	-	-	-	-	**555**
Lennart Käll, styrelsens vice ordförande	324	-	-	-	-	**324**
Jan Rosenström, styrelseledamot	250	-	-	-	-	**250**
Charlotte Barnekow, styrelseledamot (t o m 180831)	149	-	-	-	-	**149**
Ingrid Lindquist, styrelseledamot	247	-	-	-	-	**247**
Göran Almberg, styrelseledamot	232	-	-	-	-	**232**
Maria Torpman, arbetstagarrepresentant (t o m 180801)	-	-	-	-	-	**-**
Jesper Merbom Hubertson, arbetstagarrepresentant	-	-	-	-	-	**-**
Charlotte Barnekow, verkställande direktör (fr o m 180901)	1 153	-	2	392	-	**1 547**
Fredrik Bergström, verkställande direktör (t o m 180831)	2 722	-	75	1 139	-	**3 936**
Övriga ledande befattningshavare (5 personer)	8 773	-	362	3 083	-	**12 218**
Totalt	**14 405**	**-**	**439**	**4 614**	**-**	**19 458**

Rörlig ersättning
Ingen rörlig ersättning har utgått till ledande befattningshavare.

Övriga förmåner
Övriga förmåner avser tjänstebil, lunch- och ränteförmån. Pensionskostnader avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner
Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 35 procent av månadslönen.

Vd avstår ettthundratusen kronor av sin månadslön per månad till extra pensionsavsättning (fr o m december 2019).

För vVd är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas en extra pensionspremie där beloppet för 2019 uppgår till 480 tkr.

För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Ersättning vid uppsägning
I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår avgångsvederlag till verkställande direktör 18 månadslöner. Vid uppsägning från bolagets sida för övriga befattningshavare är uppsägningstiden 12 månader. Vid egen uppsägning är uppsägningstiden 6 månader för verkställande direktör och övriga ledande befattnigshavare.

Berednings- och befattningshavare som tillämpas ifråga om ersättning till den högsta ledningen
Från 1 januari 2012 bereds ersättningen till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare av Ersättningsutskottet.

Not 9 ARVODE OCH KOSTNADSERSÄTTNINGAR TILL REVISORER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Deloitte, revisionsuppdrag	956	1 038	904	988
Deloitte, revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-	-	-
Deloitte, skatterådgivning	47	77	47	77
Deloitte, övriga tjänster	-	-	-	-

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbete innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget.

Not 10 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER

Koncern och moderbolag	2019	2018
Premier och trafikförsäkringsavgifter	17 376	17 165
Försäkringsersättningar	-24 688	-23 696
Driftskostnader	1 472	-712
Avvecklingsresultat	1 429	2 734
Övriga tekniska kostnader	**-4 411**	**-4 509**

Trafikförsäkringsföreningen
(TFF) är ett samarbetsorgan för de försäkringsbolag som har rätt att meddela trafikförsäkring i Sverige.

Dessa försäkringsbolag är enligt lag skyldiga att vara medlemmar i TFF. Föreningens verksamhet styrs till övervägande del av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen.

Regeringen fastställer TFF:s stadgar. En av föreningens huvuduppgifter är att reglera trafikskador som orsakats av okända, oförsäkrade och utländska fordon. Andra huvuduppgifter är att ta ut en lagstadgad avgift (trafikförsäkringsavgift) av ägare till oförsäkrade fordon samt att delta i det internationella trafikförsäkringsarbetet (Gröna Kortsamarbetet och vissa andra funktioner). TFF har också till uppgift att hantera vissa försäkringsfrågor gällande motorfordon inom det frivilliga branschsamarbetet i Sverige (Bilförsäkringskommittén). TFF svarar även för administrationen av

Trafikskadenämnden. TFF:s egna intäkter utgörs främst av betalda trafikförsäkringsavgifter och finansiella intäkter.

Driftskostnaderna och skadekostnaderna överstiger regelmässigt intäkterna och det uppkommer årligen ett nettounderskott i TFF:s verksamhet. Av regler i trafikskadelagen följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera detta nettounderskott. Underskottet fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolym för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs av TFF:s stämma.

Nettounderskottet redovisas i enlighet med en branschgemensam rekommendation.

Not 11 ÅRETS NETTOVINST PER KATEGORI AV FINANSIELLA INSTRUMENT

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
VÄRDERINGSKATEGORI VERKLIGT VÄRDE VIA RESULTATRÄKNINGEN				
Byggnader och mark	24 522	-1 651	-	384
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	80 217	21 151
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	309 207	172 724	272 142	180 566
Aktier och andelar	298 694	-13 492	298 694	-13 492
Obilgationer och andra räntebärande värdepapper	53 352	-13 264	53 352	-13 264
Summa	**685 775**	**144 316**	**704 404**	**175 344**
KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER				
Byggnader och mark	-	866	-	866
Utdelning på aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	26 783	-	26 783
Utdelning på aktier och andelar	3 438	4 032	3 438	4 032
Ränteintäkter med mera				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	8 160	7 048	8 160	7 048
Realisationsvinster, netto				
Aktier och andelar	45 016	46 908	45 016	46 908
Räntebärande värdepapper	72 769	25 996	72 769	25 996
Valutakursvinst, netto	28 949	4 396	28 949	4 396
Summa kapitalavkastning, intäkter	**158 332**	**116 029**	**158 332**	**116 029**
KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER				
Kapitalförvaltningskostnader	-7 089	-6 733	-7 074	-6 733
Byggnader och mark	-8 698	-6 383	-	-
Transaktionskostnader	0	0	0	0
Räntekostnader	-1 249	-175	-401	-175
Summa kapitalavkastning, kostnader	**-17 036**	**-13 290**	**-7 475**	**-6 908**
OREALISERADE VINSTER OCH FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR				
Orealiserade vinster				
Byggnader och mark	33 220	3 866	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	80 217	21 151
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	309 207	145 941	272 141	153 783
Aktier och andelar	221 291	-	221 291	-
Summa orealiserade vinster	**563 718**	**149 807**	**573 649**	**174 933**
Orealiserade förluster				
Byggnader och mark	-	-	-	-482
Aktier och andelar	-	-68 827	-	-68 827
Obligationer och andra räntebärande papper	-27 176	-46 134	-27 176	-46 134
Summa orealiserade förluster	**-27 176**	**-114 961**	**-27 176**	**-115 443**
Netto orealiserade vinster och förluster	**536 542**	**34 846**	**546 473**	**59 490**

	Telegrafgatan RE AB		Klövsjö 6:80	
Driftsresultat byggnader och mark	2019	2018	2019	2018
Hyresintäkter	21 486	17 243	-	28
Driftskostnader	-15 717	-17 243	-	-48
Driftsresultat	**5 768**	**0**	**-**	**-20**

Not 12 ÖVRIGA INTÄKTER/KOSTNADER

Koncern och moderbolag	2019	2018
ÖVRIGA INTÄKTER		
Intäkt avseende förmedlad affär Liv	203 979	203 963
Intäkt avseende förmedlad affär Bank	223 380	234 349
Summa övriga intäkter	**427 359**	**438 312**
ÖVRIGA KOSTNADER		
Kostnad avseende förmedlad affär Liv	-191 543	-194 365
Kostnad avseende förmedlad affär Bank	-226 549	-213 854
Summa övriga kostnader	**-418 092**	**-408 219**

Koncern och moderbolag	2019	2018
AVTALSINTÄKTER FÖRMEDLAD AFFÄR		
Förmedling av Livaffär	204 179	205 745
Förmedling av Bankaffär	212 046	199 551
Förmedling av Sakaffär	18 769	18 350
Summa avtalsintäkter	**434 994**	**405 296**
KOSTNADER AVSEENDE FÖRMEDLINGSVERKSAMHET		
Förmedling av Livaffär	-135 265	-137 218
Förmedling av Bankaffär	-69 186	-64 853
Summa avtalskostnader	**-204 451**	**-202 071**
AVTALSTILLGÅNGAR		
Förmedling av Livaffär	6 432	5 742
Förmedling av Bankaffär	93 900	102 173
Summa avtalstillgångar	**100 332**	**107 915**

Ovanstående tabell innehåller enbart intäkter och kostnader enligt avtal med motpart. I Övriga intäkter och kostnader ingår även egna intäkter/kostnader för till exempel personal, lokaler, IT.

Införandet av IFRS 15 per 1 januari 2018 har inte inneburit någon förändring i värdering eller tidpunkt för intäktsredovisning av avtal som omfattas av denna standard utan resulterat i utförligare specifikation av våra prestationsåtaganden enligt denna not.

Avtalsintäkter avseende förmedlad affär gällande Livaffär och Bankaffär redovisas i resultaträkningen i den icke tekniska redovisningen och avtalsintäkter avseende förmedling av Sakaffär redovisas i den tekniska redovisningen på raden driftskostnader.

Prestationsåtagandena avseende de förmedlade affärerna innebär att vi tillhandahåller våra kunder livförsäkring, bankprodukter samt sakförsäkring utöver eget sortiment. Ersättningen motsvarar den ersättning som motparten förväntar sig ha rätt till mot att överföra tjänsterna och/eller produkterna. Hänsyn tas till annulationer och kreditförluster.

Intäktsredovisning avseende förmedlad affär sker löpande baserat på prestation månadsvis. Likvidreglering av fordran sker månadsvis för förmedlingsaffär förutom för Bank där detta sker kvartalsvis med tre månaders eftersläpning.

Not 13 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Årets skattekostnad	-48 402	-35 555	-47 168	-35 555
Justering avseende tidigare år				
Förändring avseende uppskjuten skatt	-51 452	46 206	-43 223	32 832
Totalt redovisad skattekostnad	**-99 854**	**10 651**	**-90 391**	**-2 723**

AVSTÄMNING AV EFFEKTIV SKATT

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Resultat före skatt	749 441	253 499	748 476	242 231
Skatt enligt gällande skattesats 21,4% (22%)	-160 380	-55 770	-160 174	-53 291
Skatteeffekt av:				
Ej skattepliktiga intäkter	77 379	45 195	78 555	53 321
Ej avdragsgilla kostnader	-6 942	-4 565	-6 942	-4 565
Justering avseende skatter för föregående år	-	-	-148	-
Temporära skillnader	-9 911	-2 287	-1 683	-2 163
Skillnad skattesats 22% mot 21,4% samt 20,6%	-	28 076	-	3 974
Övrigt				
Summa redovisad skatt	**-99 854**	**10 651**	**-90 391**	**-2 723**

Den gällande skattesatsen är skattesatsen för inkomstskatt i företag.

Not 14 SKATTER

	KONCERNEN Uppskjuten skatteskuld (netto)		MODERBOLAGET Uppskjuten skatteskuld (netto)	
	2019	2018	2019	2018
Uppskjuten skatt avseende:				
Orealiserade vinster	-108 746	-67 205	-108 746	-67 205
Obeskattade reserver	-378 177	-378 177	-	-
Övrigt *	-12 914	-3 003	1 044	2 726
Summa utgående uppskjuten skatteskuld:	**-499 837**	**-448 385**	**-107 702**	**-64 479**

* Avser temporära skillnader pensions- och lönekostnader samt avskrivning övervärde

Not 15 ANDRA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Koncern och moderbolag	2019	2018
Anskaffningsvärde		
Ingående balans	37 384	37 384
Årets förändring	-	-
Utgående balans	**37 384**	**37 384**
Avskrivningar		
Ingående balans	-14 954	-7 477
Årets avskrivningar	-7 476	-7 477
Utgående balans	**-22 430**	**-14 954**
Summa immateriella tillgångar	**14 954**	**22 430**

Aktiverade immateriella tillgångar under 2017 avser köpeskilling i samband med övertagande av bestånd gällande olycksfallsförsäkring vuxen.

Not 16 RÖRELSEFASTIGHETER/NYTTJANDERÄTTSTILLGÅNG (LOKALER)

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
Fastighetsinnehav	2019	2018	2019	2018
Ingående balans	320 000	309 875	-	875
Förvärv	1 104	-	-	-
Avyttring	-	-875	-	-875
Avskrivningar	-2 329	-2 329	-	-
Förändring verkligt värde	41 225	13 329	-	-
Utgående balans	**360 000**	**320 000**	**-**	**-**

Fastighetsinnehav	KONCERNEN	MODERBOLAGET
Antal	1	-
Anskaffningsvärde	312 814	-
Verkligt värde	360 000	-
Värde/m2	60 996	-

Fastigheten i moderbolaget avsåg en fritidsfastighet för personalen belägen i Bergs kommun i Jämtland. Värdering av denna fastigheten skedde i enlighet med ortsprismetoden. Fastigheten avyttrades i november 2018. Fastigheten i koncernen avser kontorsfastighet i Solna, där bolaget även har sitt huvudkontor. Denna fastighet har värderats av ett extern värderingsföretag per 31 december 2019. Verkligt värde har beräknats via kassaflödesmetod, där parametrar som inflation, hyresinbetalningar, vakansgrad, driftskostnader samt fastighetsskatt har beaktats. Även ortsprisjämförelse har gjorts.

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
Nyttjanderättstillgångar lokaler	2019	2018	2019	2018
Värde per förstagångstillämpning	33 800	-	-	-
Tillkommande kontrakt	3 561	-	-	-
Avskrivningar	-5 422	-	-	-
Utgående balans	**31 939**	**-**	**-**	**-**

Vid övergången till IFRS 16 den 1 januari 2019 redovisar koncernen nyttjanderättstillgångar och leasingskulder på 33 800 KSEK i rapport över finansiell ställning vilket påverkar rörelsefastigheter samt övriga skulder. Korttidsleasingavtal har ej tagits med. Resultateffekt 2019 uppgår till 533 KSEK.

För värdering av leasingskulder har koncernen diskonterat framtida leasingavgifter, indexerat med KPI samt antagit att halva optionstiden på kontrakten kommer att utnyttjas.

Not 17 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Moderbolag	Organisationsnummer	Säte	Ägarandel %	Verkligt värde
Telegrafgatan RE AB	556691-9428	Stockholm	100	390 761
LFS Fastigheter AB	559170-7855	Stockholm	100	199 258
				590 019

Bolaget förvärvade Telegrafgatan RE AB den 30 november 2016. Slutlikvid för köpet reglerades under 2017.
I samband med investeringen i Humlegården AB i september 2018 bildades LFS Fastigheter AB för att förvalta aktieinnehavet.

	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	488 651	318 601
Förvärv	-	170 050
Justering anskaffningsvärde	-	-
Utgående anskaffningsvärde	**488 651**	**488 651**
Ingående orealiserade värdeförändringar	21 151	-9 000
Årets orealiserade värdeförändring	80 217	21 151
Utgående orealiserade värdeförändringar	**101 368**	**21 151**
Utgående bokfört värde	**590 019**	**509 802**

Not 18 AKTIER OCH ANDELAR I ÖVRIGA FÖRETAG SOM DET FINNS ETT ÄGARINTRESSE I

				KONCERNEN	MODERBOLAGET
Moderbolag	Organisationsnummer	Säte	Ägarandel %	Verkligt värde	Verkligt värde
Länsförsäkringar AB	556549-7020	Stockholm	8,9	2 565 610	2 565 610
Länsförsäkringsbolagens Franchisesupport AB	559077-6950	Stockholm	8,3	11	11
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	556595-9052	Stockholm	4	938	938
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB	556693-8865	Stockholm	5,6	1 863	1 863
Humlegården Fastigheter AB	556682-1202	Stockholm	1,2	199 208	-
				2 767 630	**2 568 422**

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	876 210	706 226	706 226	706 226
Förvärv	1	169 984	1	-
Utgående anskaffningsvärde	**876 211**	**876 210**	**706 226**	**706 226**
Ingående orealiserade värdeförändringar	1 582 212	1 410 187	1 590 054	1 410 187
Årets orealiserade värdeförändring	309 207	172 025	272 142	179 867
Utgående orealiserade värdeförändringar	**1 891 419**	**1 582 212**	**1 862 196**	**1 590 054**
Utgående bokfört värde	**2 767 630**	**2 458 422**	**2 568 422**	**2 296 280**

Not 19 REDOVISADE VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

PER VÄRDERINGSKATEGORI	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
VÄRDERINGSKATEGORI VERKLIGT VÄRDE VIA RESULTATRÄKNINGEN				
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	2 767 630	2 458 422	2 568 422	2 296 280
Aktier och andelar	1 202 378	859 843	1 202 378	859 843
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 548 692	2 299 856	2 548 692	2 299 856
Summa	**6 518 700**	**5 618 121**	**6 319 493**	**5 455 979**

PER VÄRDERINGSKATEGORI				
NIVÅ 1				
Aktier och andelar	1 201 901	859 367	1 201 901	859 367
Obligationer och andra räntebaärande värdepapper	2 548 692	2 299 856	2 548 692	2 299 856
Summa	**3 750 594**	**3 159 223**	**3 750 594**	**3 159 223**
NIVÅ 3				
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	2 767 630	2 458 422	2 568 422	2 296 280
Aktier och andelar	477	476	477	476
Summa	**2 768 107**	**2 458 898**	**2 568 899**	**2 296 756**
Summa	**6 518 700**	**5 618 121**	**6 319 493**	**5 455 979**
Förändring nivå 3				
Ingående balans	**2 458 898**	**2 117 774**	**2 296 756**	**2 117 774**
Förvärv	-	162 142	-	-
Redovisat i årets resultat	309 209	178 982	272 143	178 982
Utgående balans	**2 768 107**	**2 458 898**	**2 568 899**	**2 296 756**

Av tillgångarna i nivå 3 avser KSEK 2 565 610 (2 293 584) kapital investerat i Länsförsäkringar AB. Värderingen av innehavet är baserad på Länsförsäkringar Stockholms andel av Länsförsäkringar ABs substansvärde (beskattat eget kapital). Några specifika antaganden har inte gjorts, varför det inte varit relevant att genomföra en känslighetsanalys av antaganden. Vad gäller övriga placeringar har på grund av det i sammanhanget begränsade värdet några alternativa värderingsmodeller inte tillämpats.

VERKLIGA VÄRDEN OCH ANSKAFFNINGSVÄRDEN FÖR AKTIER OCH ANDELAR	2019		2018	
Koncern och moderbolag	**Verkligt värde**	**Anskaffningsvärde**	**Verkligt värde**	**Anskaffningsvärde**
NOTERADE INNEHAV				
Svenska aktier samt andelar i fonder som placerar i svenska aktier	458 325	223 299	287 510	205 756
Utländska aktier samt andelar i fonder som placerar i utländska aktier	743 576	516 535	506 264	366 118
Andelar i hedgefonder	0	0	65 593	40 357
Summa noterade innehav	**1 201 901**	**739 834**	**859 367**	**612 231**
ONOTERADE INNEHAV				
Svenska aktier	2 568 898	716 225	2 296 756	716 225
Summa onoterade innehav	**2 568 898**	**716 225**	**2 296 756**	**716 225**
Summa aktier och andelar	**3 770 799**	**1 456 059**	**3 156 123**	**1 328 456**

VERKLIGA VÄRDEN OCH ANSKAFFNINGSVÄRDEN FÖR OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER	2019		2018	
Koncern och moderbolag	**Verkligt värde**	**Anskaffningsvärde**	**Verkligt värde**	**Anskaffningsvärde**
NOTERADE INNEHAV				
Räntefonder	2 548 692	2 487 101	2 299 856	2 211 088
Summa räntebärande värdepapper	**2 548 692**	**2 487 101**	**2 299 856**	**2 211 088**

Not 20 FORDRINGAR AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

Koncern och moderbolag	2019	2018
Fordringar hos försäkringstagare	645 301	629 797
Fordringar hos försäkringsföretag	40 031	41 679
Summa fordringar avseende direkt försäkring	**685 332**	**671 476**

Not 21 ÖVRIGA FORDRINGAR

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Avtalsfodringar	100 332	107 915	100 332	107 915
Skattefordran	11 174	23 705	11 174	23 705
Kundfordran	5 694	9 525	5 358	9 525
Övriga fodringar	572	2 204	518	2 204
Summa fordringar avseende direkt försäkring	**117 772**	**143 349**	**117 382**	**143 349**

Avtalsfordringar avser fordringar kopplade till avtalsintäkter enligt IFRS 15, se not 12

Not 22 MATERIELLA TILLGÅNGAR

Koncern och moderbolag	2019	2018
ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	61 435	97 480
Årets inköp	15 277	13 347
Årets försäljning	-3 949	-2 881
Utrangering	-	-46 511
Utgående balans	**72 763**	**61 435**
AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-33 870	-68 204
Årets avskrivningar	-12 544	-13 421
Avyttringar	2 683	1 727
Utrangering	-	46 028
Utgående balans	**-43 731**	**-33 870**
Summa materiella tillgångar	**29 032**	**27 565**

Not 23 KASSA OCH BANK

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Kassa och Bank	114 359	216 446	79 403	183 439

Det finns en outnyttjad checkräkningskredit uppgående till MSEK 50 000 (50 000).

Not 24 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

Koncern och moderbolag	2019	2018
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	27 100	27 400
Årets avskrivningar	-27 100	-27 400
Årets avsättning	32 200	27 100
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	**32 200**	**27 100**
Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år	32 200	27 100

Not 25 ÖVRIGA FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Förutbetalda kostnader	11 029	9 543	10 987	9 476
Förutbetald hyra dotterbolag	-	-	4 451	4 391
Upplupna intäkter	4 355	2 270	4 355	2 270
Summa övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	**15 385**	**11 813**	**19 793**	**16 137**

Not 26 OBESKATTADE RESERVER

Moderbolag	2019	2018
PERIODIERINGSFOND		
Avsättning att återföras till beskattning senast beskattningsåret 2022	40 000	40 000
Avsättning att återföras till beskattning senast beskattningsåret 2023	28 521	28 521
Avsättning att återföras till beskattning senast beskattningsåret 2024	40 000	40 000
Summa periodiseringsfond	**108 521**	**108 521**
Ujämningsfond	41 384	41 384
Säkerhetsreserv	1 678 531	1 678 531
Summa obeskattade reserver	**1 828 436**	**1 828 436**

Not 27 EJ INTJÄNADE PREMIER OCH KVARDRÖJANDE RISKER

Koncern och moderbolag	2019	2018
AVSÄTTNING FÖR EJ INTJÄNADE PREMIER		
Ingående balans	889 014	862 651
Premieinkomst	2 205 371	2 047 171
Intjänade premier under perioden	-2 112 827	-2 020 808
Summa avsättning för ej intjänade premier	**981 558**	**889 014**

Not 28 OREGLERADE SKADOR

	2019			2018		
Koncern och moderbolag	**Brutto**	**Återförsäkrares andel**	**Netto**	**Brutto**	**Återförsäkrares andel**	**Netto**
Ingående balans rapporterade skador	867 082	-110 426	756 655	890 473	-95 228	795 246
Ingående balans inträffade, men ej ännu rapporterade	1 365 765	-220 113	1 145 652	1 284 876	-212 186	1 072 690
Ingående balans avsättning för skaderegleringskostnader	109 947	-	109 947	99 280	-	99 280
Summa ingående balans	**2 342 794**	**-330 539**	**2 012 255**	**2 274 630**	**-307 414**	**1 967 216**
Förväntad kostnad för skador som inträffat under innevarande period	709 794	-36 473	673 321	719 109	-53 178	665 930
Utbetalda försäkringsersättningar	-584 037	34 882	-549 155	-531 872	2 460	-529 412
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-68 591	1 568	-67 023	-119 073	27 593	-91 480
Summa utgående balans	**2 399 960**	**-330 562**	**2 069 398**	**2 342 794**	**-330 539**	**2 012 256**
UB rapporterade skador	865 156	-99 851	765 305	867 082	-110 426	756 655
UB inträffade men ännu ej rapporterade skador	1 418 880	-230 711	1 188 169	1 365 765	-220 113	1 145 652
UB avsättning för skaderegleringskostnader	115 924	-	115 924	109 947	-	109 947
Summa utgående balans	**2 399 960**	**-330 562**	**2 069 398**	**2 342 794**	**-330 539**	**2 012 255**

Räntesats för diskontering av försäkringstekniska avsättningar
För skadelivräntor används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,00 %, baserad på den 7-åriga SEK swapen. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, använder bolaget räntesatsen 0,40 %, som är baserad på ett försiktigt antagande utifrån den 10-åriga SEK swapen. Diskonteringseffekten uppgår till KSEK 37 171 (59 959).

Not 29 ÖVRIGA SKULDER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Leverantörsskulder	16 093	15 799	16 051	14 856
Skatteskulder	56 587	55 792	54 761	55 746
Källskatter	5 359	5 472	5 359	5 472
Skuld Trafikförsäkringsföreningen (Not 10)	24 688	23 696	24 688	23 696
Leasingskuld	32 472	-	-	-
Övriga skulder	1 543	1 591	1 543	1 591
Summa övriga skulder	**136 742**	**102 350**	**102 402**	**101 361**

Not 30 ÖVRIGA UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	2019	2018	2019	2018
Semesterlöneskuld	15 929	15 337	15 929	15 337
Sociala kostnader	16 536	18 081	16 536	18 081
Avgångsvederlag	4 877	789	4 877	789
Skuld till dotterbolag	-	-	2 047	-
Övrigt	16 445	33 020	16 404	32 986
	53 786	**67 228**	**55 793**	**67 194**

Förutbetalda premieintäkter redovisas från och med 2019 i balansräkningsposten Skulder avseende direktförsäkring.
Jämförelseår har justerats.

Not 31 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Koncern och moderbolag	2019	2018
FÖR EGNA SKULDER STÄLLDA SÄKERHETER		
Registerförda tillgångar för försäkringstekniska avsättningar	3 050 956	2 924 965
	3 050 956	**2 924 965**

Tillgångar ställda till förmån för försäkringstagarna för att täcka försäkringstekniska avsättningar enligt 6 Kap § 11 försäkringsrörelselagen. Beloppet som tas upp som ställda säkerheter motsvarar den försäkringstekniska skulden efter avdrag för återförsäkrares andel. Samtliga tillgångar upptagna i förmånsregistret uppgår till KSEK 4 341 090 (3 669 501).

Not 32 NÄRSTÅENDE PARTER OCH TRANSAKTIONER

Moderbolag		Försäljning av varor och tjänster till närstående	Inköp av varor och tjänster till närstående	Övrigt (t ex ränta, utdelning)	Fordran på närstående per 31 december	Skuld till närstående per 31 december
Telegrafgatan RE AB	2019	1 344	21 486	-	4 451	2 383
	2018	1 141	17 243	-	4 391	-

Not 33 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR ANGÅENDE FÖRSÄKRINGSRÖRELSEN

		Försäkringsklasser							
Belopp	Totalt 2019	Olycksfall och sjukdom	Motorfordon övriga klasser	Motorfordon ansvar mot tredje person	Brand och annan egen-domsskada	Allmän ansvarighet	Rättsskydd	Summa direkt försäkring	Mottagen åter-försäkring
Premieinkomst, brutto	2 205 311	187 789	515 468	250 709	1 016 138	55 760	52 171	2 078 034	127 277
Premieintäkt, brutto	2 113 689	180 932	497 756	252 091	996 144	54 781	51 130	2 032 835	80 855
Försäkringsersättnin, brutto	-1 612 927	-109 224	-422 197	-214 134	-751 322	-28 023	-26 986	-1 551 886	-61 041
Driftskostnader, brutto	-445 718	-38 035	-88 234	-77 806	-217 548	-12 441	-11 109	-445 173	-545
Resultat avgiven återförsäkring	-8 798	-12 785	-175	-5 667	14 879	-5 051	0	-8 798	0
Skadeprocent, brutto	76,3%	60,4%	84,8%	84,9%	75,4%	51,2%	52,8%	76,3%	75,5%

Not 34 DISPOSITION AV ÅRETS RESULTAT

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel

SEK	
Balanserade vinstmedel från föregående år	1 878 292 088
Årets resultat	658 084 859
Summa	**2 536 376 947**

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att i ny räkning balanseras 2 536 376 947 kronor.

Not 35 HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Bolaget har inte noterat några väsentliga händelser eller förvärv efter räkenskapsårets slut.

Underskrifter

Solna den 4 mars 2020

Lennart Käll
Ordförande

Jan Rosenström

Göran Almberg

Jenny Rosberg

Henric Forsman

Ingrid Lindquist

Ola Lovekrans
Arbetstagarrepresentant

Charlotte Barnekow
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits den 4 mars 2020

Deloitte AB
Petter Hildingson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Stockholm
Organisationsnummer 502002-6265

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Stockholm för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 10-40 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

FÖRSÄKRINGSTEKNISKA AVSÄTTNINGAR – INTRÄFFADE M EJ RAPPORTERADE SKADOR

I enlighet med not 28 uppgår per 31 december 2019 koncernens försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador brutto, före återförsäkrares andel, till 2 399 960 TSEK och netto, efter återförsäkrares andel till 2 069 399 TSEK. Av totala avsättningar för oreglerade skador utgörs avsättningar för inträffade men ännu ej rapporterade skador till brutto 1 418 881 TSEK och netto till 1 188 169 TSEK.

Länsförsäkringar Stockholms avsättningar för inträffade men ej rapporterade skador är en väsentlig post i balansräkningen och den baseras på komplexa aktuariella beräkningar och antaganden. Resultatet av bolagets bästa bedömning avseende avsättningsbehovet för inträffade men ej rapporterade skador är beroende av historik och datakvalitet. De mest centrala antagandena med störst påverkan på posternas storlek är bedömningar av framtida ersättningsutflöden och diskonteringsfaktorer för hänförliga kassaflöden.

I not 1 framgår de väsentliga uppskattningar och bedömningar som beräkningarna av de inträffade men ej rapporterade skadorna bygger på och not 2 behandlar Länsförsäkringar Stockholms risker och riskhantering kopplat till bedömningar av inträffade men ej rapporterade skador. Felaktiga bedömningar av ovanstående parametrar kan påverka värderingen av dessa avsättningar väsentligt och därför bedöms detta vara ett område av särskild betydelse i vår revision.

Länsförsäkringar Stockholm har implementerat interna kontroller i anslutning till värderingen av de inträffade men ej rapporterade skadorna.

Våra revisionsåtgärder har omfattat men inte uteslutande bestått av:

- Vi har granskat utformningen och effektiviteten av de kontroller som vi bedömt vara mest relevanta såsom kontroller kopplat till försäkringssystemens datakvalitet, val av beräkningsmodell, bedömning av antaganden samt utvärdering och analys av rimligheten i utfallen.
- Vi har involverat aktuariespecialister för att utföra kontrollberäkningar och utvärdera Länsförsäkringar Stockholms modeller för beräkning av inträffade men ej rapporterade skador.
- Vi har även utvärderat om notupplysningarna kopplat till de oreglerade skadorna är rättvisande och fullständiga baserat på koncernens redovisningsprinciper.

VÄRDERING AV FINANSIELLA PLACERINGSTILLGÅNGAR DÄR NOTERADE PRISER SAKNAS (NIVÅ 3)

Koncernens placeringstillgångar uppgår till 6 518 700 TSEK per 31 december 2019 och tillgångarna värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 19 framgår det redovisade värdet av placeringstillgångar som

klassificeras som nivå 3 utifrån IFRS 13. Värdet av totala finansiella placeringstillgångar där noterade priser saknas uppgår till 2 768 107 TSEK. Klassificeringen av aktier och andelar inom nivå 3 avser i huvudsak innehav i LFAB samt indirekt innehav i fastigheter.

Risken i samband med värdering av finansiella placeringstillgångar till verkligt värde är i huvudsak relaterade till tillgångar som ej handlas på en aktiv marknad och som därmed kräver bedömning av verkligt värde. Dessa tillgångar klassificeras som nivå 3 enligt IFRS 13 och värderas med hjälp av modeller som i hög utsträckning bygger på icke observerbara marknadspriser. I not 1 och 19 i årsredovisningen framgår det en redogörelse av tillämpade redovisningsprinciper vid värdering av Länsförsäkringar Stockholms placeringstillgångar inom nivå 3. Not 2 behandlar Länsförsäkringar Stockholms aktiekursrisk.

De antaganden och modeller som används vid beräkningen av värderingen av dessa tillgångar är föremål för uppskattningar och bedömningar och området är därmed av särskild betydelse i vår revision.

Våra revisionsåtgärder har omfattat men inte uteslutande bestått av:

- För innehavet i LFAB har kontrollberäknat värderingen utifrån bolagets ägarandel av substansvärdet i LFAB.
- Verkligt värde för indirekt innehav i fastigheter har granskats mot externa rapporter över andelsvärde.
- Verkligt värde för fastigheten Solna Hilton 6 har verifierats mot extern fastighetsvärdering.
- Vi har utvärderat värderingskällornas uppgifter baserat på publikt tillgänglig information om motpartens finansiella rapportering. I tillägg har vi även kontrollerat att använd värderingsmetod är i enlighet med normgivning och branschpraxis.
- Vi har även utvärderat om notupplysningarna kopplat till placeringstillgångar där noterade priser saknas är rättvisande och fullständiga.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2-9 och 44-47. Det är styrelsen och verkställande direktören och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldigavi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i

årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Stockholm för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt..

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Stockholm den 4 mars 2020
Deloitte AB

Petter Hildingson
Auktoriserad Revisor

Styrelse

1 Lennart Käll

Ordförande.
Född 1958. **Invald** 2013 (även 2008-2009). Civilekonom. Styrelseuppdrag, rådgivning och egna investeringar. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Sveriges Radio. Ledamot Grönklittsgruppen AB, SJ, Svenska Skidförbundet. Adjungerad ledamot Grant Thornton AB. **Tidigare erfarenhet:** Vd Svenska Spel, TryggHansa positioner inom sak, liv, skador, företag, Vd för SEB Finans, Vd ICA Banken, Vd Ticket Travel Group, Vd Wasa Kredit.

2 Göran Almberg

Styrelseledamot.
Född 1960. **Invald** 2016. Civilekonom. Koncerncontroller Lantbrukarnas Riksförbund, Vd LRF Driftsbyrån AB. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Riksbyggens Bostadsrättsförening Sollentunahus 2, Intresseföreningen för Riksbyggen Stockholm, Dirual Försäkrings AB. **Tidigare erfarenhet:** Vd i LRF Skadeförsäkring AB, Vd i Swede Agri Treasury Consulting AB samt bl a Finanschef på Kooperativa Förbundet. Ledamot Grön Produktion i Sverige AB, Grönt Paraply AB och ett flertal styrelseuppdrag.

3 Ingrid Lindquist

Styrelseledamot.
Född 1957. **Invald** 2016. Civilekonom. Arbetande styrelseordförande Lysa AB. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot K2A Knaust & Andersson Fastigheter AB, Lysa Fonder AB, Ordförande Lysa Group AB, Kollektivavtalsinformation i Sverige AB, Kavat Vård AB, Hobohm Brothers Equity AB. **Tidigare erfarenhet:** SBAB Bank produktchef Spara och produktchef Fond, Vd i Avanza Fonder, Vd Öhman Fonder bl a samt ett flertal styrelseuppdrag.

4 Jan Rosenström

Styrelseledamot.
Född 1942. **Invald** 1989. Civilingenjör. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Vasamuseets vänförening. **Tidigare erfarenhet:** Ett flertal chefsbefattningar inom IBM koncernen; bland annat vice Vd IBM Svenska AB, vice Vd Exportrådet, Vd Livsmedelsindustrierna och Livsmedelsföretagen.

5 Henric Forsman

Född 1972, **Invald** 2019, Företagsekonomi Executive People, Vd och delägare OnePartnerGroup Östergötland AB, Vd och ägare av H & B Value Sweden. **Tidigare erfarenhet:** Vice Ordförande Motala AIF FF, Regionchef och affärsutvecklare Montico HR Partner AB, Platschef och affärsutvecklare Condesign

6 Jenny Rosberg

Född 1966, **Invald** 2019, MBA Handelshögskolan i Stockholm, Vd och ägare ROPA Management AB, **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseledamot i AB Persson Invest och MIPS AB samt styrelseledamot i ROPA management AB. **Tidigare erfarenhet:** Senior Vice President Nasdaq Inc. 2008-2012 och styrelseledamot i de nordiska börserna 2005-2012, styrelseledamot Nordax Bank AB, Nordax Group AB, NetEnt AB och Eastnine AB.

7 Maria Torpman

Arbetstagarrepresentant.
Född 1982. **Invald** 2019. Affärsstödsspecialist Infrastruktur.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Forena.

8 Ola Lovekrans

Arbetstagarrepresentant suppleant.
Född 1963. **Invald** 2015. Företagsrådgivare Tjänstepension & Kapitalplacering, Affärsområde Företag.

Företagsledning

1 Charlotte Barnekow

Verkställande direktör.
Född 1962. **Anställd** 2018. **Tidigare erfarenhet:** Ett flertal befattningar inom försäkrings-industrin inklusive affärsområdeschef på AIG Europe SA. Ordförande i Swedish Risk Management Association.

2 Henrik Sandberg

Vice verkställande direktör, chef Ekonomi & Finans.
Född 1957. **Anställd** 2010. **Tidigare erfarenhet:** Riskchef inom Kapitalförvaltning och aktiechef Sverige Handelsbanken, finanschef och vVD inom SPP Liv.

3 Sarah Bucknell

Chef Affärsområde Privat.
Född 1971. **Anställd** 2017. **Tidigare erfarenhet:** Vd Marginalen Bank , Chef Affärsområde Privat SBAB, COO samt andra ledande befattningar inom Nordnet.

4 Marie Öhman

Chef Affärsområde Företag.
Född 1978. **Anställd** 2001. **Tidigare erfarenhet:** Chef försäljning Sak Privat, Chef Produkt Sak samt andra befattningar inom Länsförsäkringar Stockholm

5 Joel Voltaire

Chef Utveckling & Strategi.
Född 1980. **Anställd** 2019. **Tidigare erfarenhet:** Partner på Cartina AB, Senior Manager på Connecta AB, Manager på Cordial AB, Senior Consultant på EY Advisory Services.

6 Eva Marell

Chef Kommunikation och Hållbarhet.
Född 1973. **Anställd** 2014. **Tidigare erfarenhet:** Chef Strategi och Planering Länsförsäk-ringar Stockholm, Chef Produkt Bank Länsförsäkringar Stockholm, Stockholm, Chef Affärsområde Partnermarknad samt andra befattningar inom SBAB.

7 Carina Knöös

Chef Juridik & Governance, Bolagsjurist.
Född 1972. **Anställd** 2017. **Tidigare erfarenhet:** Bolagsjurist Länsförsäkringar Stockholm, compliance-och juristkonsult på konsultbolaget FCG AB, complianceansvarig på bolag inom Länsförsäkringar och konsult inom finansiell rätt på Ernst & Young AB.

Fullmäktige

Fullmäktige är det högsta beslutande organet i Länsförsäkringar Stockholm och ska enligt bolagsordningen bestå av minst 50 fullmäktige. Fullmäktig ska vara försäkringstagare i bolaget.

För att öka ägarinflytandet i bolaget beslutade bolagsstämman att införa ett nytt system för val till fullmäktige. Från och med bolagsstämman 2010 är samtliga ledamöter valda av delägarna. Delägarna har även möjlighet att nominera kandidater vid de årliga valen.

Mandattid tom 2022

Namn	Född	Yrke	Ort
Jan Backman	1947	pensionär	Tullinge
Marie Backrud Ivgren	1971	Egen företagare	Vallentuna
Peter Bergendorff	1940	Pensionär	Täby
Stefan Fåhraeus	1966	Chefshandlare	Danderyd
Felipe Galvez	1987	Finansanalytiker	Johanneshov
Lennart Iveroth	1954	Lantbrukare	Ekerö
Roger Olsson	1971	Grafiker	Vallentuna
Björn Nylund	1963	Byggprojektledare	Vallentuna
Maria Paulsson	1978	Projektledare	Enskede
Carl-Gustaf Piehl	1948	VD	Stockholm
Karina Rexhall	1968	CRA-Behandlare	Norrtälje
Jan Sander	1945	Pensionär	Värmdö
Lars Vedin	1949	Leg läk Egen företagare	Stockholm
Christian Virgin	1974	Lantbruk/Fastigheter	Brottby
Dubravka Vujadinovic	1962	Arkitekt	Täby
Mats Wurnell	1982	Egen företagare	Stockholm
Vivi-Anne Åsell	1947	Redovisningskonsult	Lidingö

Mandattid tom 2021

Namn	Född	Yrke	Ort
Soledad Aguilar Oddershede	1982	Jurist/rättsvetare	Saltsjöbaden
Edward Alm Gerentz	1983	Chief Dealer	Lidingö
Walther Almquist	1965	Ekonom	Stockholm
Christina Björklund	1967	Forskare	Bromma
Annika Eklöf	1972	Redovisningskonsult	Vallentuna
Hafida El-Abed	1966	Marknadsassistent	Stockholm
Ulrika Hartzell	1965	HR-konsult	Lidingö
Jerker Holmgren	1960	Fastighetschef och vice vd	Lidingö
Benny Larsson	1957	Kriminalkommisarie	Stockholm
Anders Lindh	1958	Direktör	Ekerö
Bodil Markusson	1966	Vice VD	Stockholm
Anders Runesson	1955	Lantbrukare	Bergshamra
Farah Saighani	1967	Redovisningsekonom	Stockholm
Peter Sahlqvist	1957	Fd Flygkapten	Sigtuna
Nicklas Samuelsson	1990	Elektriker	Vallentuna
Torbjörn Svanberg	1972	Key Account Manager	Sundbyberg
Otto Söderman	1978	Egen företagare	Märsta
Micael Wikberg	1960	Direktör	Täby
Cecilia Åkerblom	1973	Ledarskapsexpert	Vaxholm
Martin Inglot	1988	Politisk sekreterare	Tumba
Carl Axel Olsson	1941	Egen företagare	Vallentuna

Mandattid tom 2020

Namn	Född	Yrke	Ort
Birgitta Adolfsson	1949	fd Försäkringstjänsteman	Skå
Mikael Aronowitsch	1951	VD	Täby
Thobias Björnlund	1981	Säljare	Bagarmossen
Per Gustafsson	1959	Auktoriserad revisor	Stockholm
Mikael Hollmark	1964	VD	Täby
Caroline Jöngren	1985	Agronom/Miljökonsult	Åkersberga
Hans Lagerhorn	1944	fd. Brandchef	Spånga
Lena Lagerhorn	1982	Finanschef	Spånga
Kjell Lindhe	1949	fd Försäkringstjänsteman	Sollentuna
Magnus Modalen	1958	Företagare	Stocksund
Lina Nilsson	1971	Kriminolog	Stockholm
Yngve R K Jönsson	1951	Direktör	Tumba
Svante Ringström	1947	Glasmästare	Ekerö
Håkan Sandlund	1945	VD	Stockholm
Jan-Erik Tärnström	1949	Lantbrukare	Kungsängen
Åsa Wärlinder	1964	Lantmästare	Norrtälje

Ord & uttryck

Affär för egen räkning, f e r. Den del av försäkringen som ett försäkringsföretag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra företag. Affär för egen räkning är med andra ord bruttoaffär minskad med avgiven återförsäkring.

Avvecklingsresultat. Avvecklingsresultat eller skadeavvecklingsresultat innebär vinster eller förluster i försäkringsbolags bokslut, uppkomna på den i föregående bokslut avsatta ersättningsreserven.

Balanserade vinstmedel. Utgörs av föregående års fria egna kapital efter avsättning till säkerhetsreserv. Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

Bruttoaffär. Försäkringsaffär utan avdrag för den del av affären som återförsäkrats hos andra företag.

Direkt försäkring. Försäkringsavtal som bolaget ingår med försäkringstagare utan förmedling av annat försäkringsföretag.

Diskontering av oreglerade skador. Nuvärdesberäkning av framtida skadeutbetalningar i försäkringsaffär med lång avvecklingstid.

Driftskostnader. Driftskostnader är en sammanfattande benämning på kostnader för försäljning, förvaltning och administration.

Driftskostnadsprocent. Driftskostnader i förhållande till premieintäkt efter avgiven återförsäkring.

EIOPA. Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Ej intjänade premier. En skuldpost, som motsvarar den del av premieinkomsten som vid bokslutet hänför sig till nästkommande år.

FI. Finansinspektionen.

Första risk. Om en skada inträffar värderas den enligt skadevärderingsreglerna, en förstariskförsäkring täcker då endast upp till det försäkringsbelopp som tecknad försäkring stipulerar, till skillnad från fullvärde där det inte finns någon beloppsgräns för högsta ersättning.

Försäkringsersättningar. Utbetalda försäkringsersättningar plus oreglerade skador vid årets slut minus oreglerade skador vid årets början. En del av försäkringsersättningarna utgörs av reservavvecklingsresultat. Dessutom ingår driftskostnader för skadereglering.

Försäkringstekniska avsättningar. Sammanfattande benämning på ej intjänade premier, kvardröjande risker, oreglerade skador och återbäring.

IBNR. Incurred but not reported. Inträffade skador som ännu inte är rapporterade.

IPS. Individuellt pensionssparande i banken där kunden väljer att placera sitt kapital i fonder, aktier, aktieindexobligationer och andra räntebärande värdepapper och/eller som inlåning med ränta. Under spartiden eller utbetalningstiden kan kunden flytta sitt kapital mellan olika sparformer utan att det får några skattekonsekvenser. Pengarna betalas ut från tidigast 55 års ålder.

ISK. Investeringssparkonto är ett sparande där kunden kan spara i fonder, aktier, aktieindexobligationer och andra räntebärande obligationer på Stockholmsbörsen och eller på inlåningskonto. Sparandet schablonbeskattas, vilket betyder att värdet av tillgångar och insättningar under året multipliceras med statslåneräntan den 30 november året innan ökat med en procentenhet, men aldrig lägre än 1,25 procent av kapitalunderlaget, och beskattas med 30 procent.

Kalkylränta. Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, uppsamlas hos bolaget ett kapital som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital kallas kalkylränta. Denna ränta överförs i resultaträkningen från finansrörelsen till försäkringsverksamheten.

Kapitalbas. Summan av eget kapital, obeskattade reserver samt uppskjuten skatt.

Kapitalkvot. Förhållandet mellan kapitalbas och totalt kapitalkrav, uttryckt i procent, är ett riskbaserat mått som visar kapitalstyrkan hos försäkringsföretag enligt Solvens II-regelverket.

Konsolideringsgrad. Förhållandet mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent. Konsolideringsgraden, beräknad på detta sätt, är det mått på kapitalstyrka hos försäkringsföretag som normalt används.

Konsolideringskapital. Sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver samt uppskjuten skatt.

Kvardröjande risk. Om reserven för ej intjänade premier bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för det gamla försäkringsbeståndet fram till nästa förfallodag, ska avsättning för kvardröjande risk ske.

Minimikapitalkrav (MCR). Minimikapitalkravet motsvarar den minsta nivå av den medräkningsbara kapitalbasen som ett försäkringsföretag minst bör ha för att under de kommande 12 månaderna med 85 procents sannolikhet kunna täcka förluster. Detta för att försäkringsföretagets förmånstagare med motsvarande säkerhet ska kunna erhålla sina ersättningar när de förfaller till betalning. Minimikapitalkravet beräknas utifrån följande riskkategorier: försäkringsrisk, motpartsrisk, marknadsrisk och operativ risk.

Oreglerade skador. De skador som inträffar under räkenskapsåret hinner av olika skäl inte alltid slutregleras före årets utgång. I bokslutet måste därför en avsättning göras för beräknade, ännu inte utbetalda försäkringsersättningar. Denna skuldpost kallas oreglerade skador.

Placeringstillgångar. De pengar som betalas in och som inte behövs i den löpande rörelsen placeras enligt myndigheternas föreskrifter och i övrigt på bästa sätt för att ge god avkastning och värdetillväxt. Placeringstillgångar är en sammanfattande benämning på bolagets "lager" av statspapper, obligationer, förlagsbevis, aktier, fastigheter och lån.

Premieinkomst. Motsvarar under året influtna premiebelopp. Istället för premieinkomst används ofta den kortare benämningen premier.

Premieinkomst för egen räkning, f e r. Är premieinkomst minus avgivna återförsäkringspremier.

Premieintäkt. Avser, kort uttryckt, den premieinkomst som belöper på räkenskapsåret. Premierna inbetalas vid skilda förfallodagar under året och avser som regel en försäkringstid av ett år. Denna del av premieinkomsten, som avser påföljande år, redovisas i bokslutet som en skuldpost och kallas ej intjänade premier. Motsvarande skuldpost vid räkenskapsårets början frigörs och är en intäkt för det aktuella året. Premieintäkten för året består av följande poster: Ej intjänade premier vid årets början plus premieinkomst under året minus ej intjänade premier vid årets slut.

Reservfond. Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Självbehåll. Det högsta försäkrings- eller skadebelopp på en och samma risk som en försäkringsgivare håller för egen räkning, dvs utan återförsäkring.

Skadeprocent. Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring i förhållande till premieintäkt efter avgiven återförsäkring.

Solvenskapitalkrav (SCR). Solvenkapitalkravet motsvarar den minsta nivå av den medräkningsbara kapitalbasen som ett försäkringsföretag minst bör ha för att under de kommande 12 månaderna med 99,5 procents sannolikhet kunna täcka förluster. Detta för att försäkringsföretagets förmånstagare med motsvarande säkerhet ska kunna erhålla sina ersättningar när de förfaller till betalning. Solvenskapitalkravet beräknas utifrån följande riskkategorier: försäkringsrisk, motpartsrisk, marknadsrisk och operativ risk.

Solvensmarginal. Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett försäkringsbolag behöver. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen.

Säkerhetsreserv. Avsättning till säkerhetsreserv är en bokslutsdisposition. Säkerhetsreserven är till för att utjämna svängningar i riskförloppet och osäkerhet i beräkningsunderlaget för avsättning för ej intjänade premier och oreglerade skador.

Uppskjuten skatt. Avser beräknad skatt för orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångar.

Utjämningsfond. Skadeförsäkringsrörelse är av naturliga skäl utsatt för betydande kastningar i årsresultaten, främst beroende på antalet storskador och deras omfattning. För att utjämna dessa kastningar har till och med 1990 skattefri avsättning kunnat ske till en fond, som kallas utjämningsfond. Ytterligare avsättning får inte göras. Förlust på själva försäkringsrörelsen, i inkomstskattelagens mening, får täckas genom användning av fonden. Härefter eventuellt kvarstående förlust på rörelsen i dess helhet får också täckas genom användning av denna fond.

Återförsäkring. Om ett försäkringsföretag inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagare, återförsäkrar företag, helt eller delvis, de tecknade försäkringarna. Man talar härvid om avgiven återförsäkring respektive mottagen återförsäkring (indirekt försäkring).

Länsförsäkringar Stockholm
Med tanke på dig

Telegrafgatan 8A, 169 72 Solna
Telefon 08-562 830 00
www.lansforsakringar.se